

Tathāgatagarbha Sūtra

Discursul despre sāmānṭa-de-Buddha

Statuie din aur care îl reprezintă pe Divinul Buddha Śakyamuni, numită „Phra Phuttha Maha Suwana Patimakon”.

Statuia din imagine cântărește 5.500 de kilograme și este făcută din aur de 18 carate. Ea îl reprezintă pe Buddha Śakyamuni atingând pământul cu mâna ca atunci când, după Trezirea perfectă, i-a spus lui Māra că Pământul este martorul său că a atins Buddhitatea.

Valoarea actuală a aurului conținut în statuie depășește 250 de milioane de dolari. Ea a fost probabil turnată în secolele XIII-XIV. În secolul XVIII a fost acoperită cu ghips și cu bucăți de sticlă, pentru a părea ieftină și insignifiantă și pentru a scăpa astfel de la furt și de la distrugere. Câteva zeci de ani a zăcut la vedere printre ruinele cetății unde a fost învelită în ghips, fără a prezenta vreun interes pentru cineva – așadar ascunderea ei și-a atins scopul. Ulterior, statuia a fost mutată de câteva ori, și timp de două sute de ani a fost considerată ca fiind neimportantă.

Timp de douăzeci de ani, între 1935 și 1955, a stat sub un acoperiș de tablă într-un templu minor, neavând loc în interiorul templului. Atunci când a fost instalată până la urmă în templu, frânghiile s-au rupt și ghipsul s-a spart, iar muncitorii care o instalau au văzut o mică parte din statuia din aur. Statuia a fost curățată cu atenție și a fost revelată în toată splendoarea și strălucirea ei, fiind acum vizitată de mii de pelerini și de turiști.

Veți găsi în Tathāgatagarbha Sutra două comparații asemănătoare cu povestea acestei statui.

Notă introductivă

Această lucrare se poate găsi la adresa web:

<http://www.AryaDharma.ro>

(click pentru a o vizita)

Pe acest site veți găsi multe traduceri ale unor texte esențiale din Buddha-Dharma, atât Sutre (discursuri sau învățăături ale Divinului Buddha) cât și tratate fundamentale derivate din aceste Sutre, adnotate sau comentate, după caz.

Toate textele de pe site (inclusiv acest text) sunt disponibile gratuit, se pot descărca gratuit, se pot folosi în mod gratuit, se pot tipări, și se pot distribui ca fișiere sau ca documente tipărite, oricui doriți, dacă și numai dacă nu faceți nicio modificare asupra lor, și dacă și numai dacă le oferiți celorlalți în mod gratuit.

În caz contrar, toate drepturile sunt rezervate.

Dacă aveți nevoie de alte drepturi, de alte formate ale textelor sau de alte variante ale lor, vă rugăm să luați legătura cu noi.

Traducere, prefață, introducere, comentarii, note, îngrijire: Alin Tocaciu

Versiunea: decembrie 2019

Prin virtutea meritelor acumulate prin a traduce, a corecta, a adnota, a comenta, a publica și a răspândi această lucrare, fie ca toate ființele să atingă Trezirea Perfectă.

Introducere

Tathāgatagarbha Sutra este una dintre cele mai importante învățături din Dharma, din învățăturile lui Buddha Śakyamuni, și constituie fundamentul pentru numeroase tratate ulterioare, și chiar și pentru înființarea de școli în cadrul Buddhismului.

Pentru a ușura înțelegerea ei, textul tradus a fost împărțit în capitole. Această împărțire nu este parte din textul original, ci este intervenția traducătorilor, pentru ca Sutra să fie mai ușor de urmărit.

După cum veți vedea, până și simpla citire a Sutrei aduce beneficii imense. Bineînțeles, acestea cresc foarte mult dacă ființa încearcă să o înțeleagă, să o memoreze, să o răspândească, și așa mai departe. Așadar, încurajez cititorul să o citească cu mare atenție, iar dacă nu a înțeles toți termenii din ea să consulte notele explicative de la sfârșitul textului Sutrei și dicționarul de la sfârșitul documentului. Dicționare mai extinse găsiți în „Discursul despre perfecțiunea înțelepciunii (Prajñāpāramitā Sutra în 8.000 de versete)” și în „Ghirlanda de nestemate (Ratnāvalī)” a lui Ārya Nagarjuna, de pe aceeași pagină web cu acest text.

În prefață voi încerca să ghidez înțelegerea cititorului, însă citirea sau înțelegerea prefeței este complet facultativă. Ceea ce contează este Sutra în sine.

Pentru a ușura înțelegerea acestor învățături profunde am adăugat note explicative, pe care le veți găsi după textul Sutrei. Bineînțeles, notele nu au profunzimea învățăturilor, însă vă pot ajuta în lămurirea unor noțiuni, și conțin și informații suplimentare despre Dharma în general.

Prefață

Pentru înțelegerea mesajului Divinului Buddha din acest discurs trebuie să luăm în considerare cui se adresează: ascultătorii sunt, în marea majoritate, Bodhisattvași și Măreți Bodhisattvași (adică Bodhisattvași ireversibili de la Trezirea supremă). Printre ascultători se numără și câțiva Arhați, precum și câțiva călugări în stadiul de antrenament pentru a deveni Arhați.

În ceea ce îi privește pe toți Arhații și pe toți Bodhisattvașii, aceștia nu aveau cum să înțeleagă greșit ceea ce a predat Divinul Buddha, deoarece fiecare dintre ei avea realizarea faptului că cele cinci agregate (skandha în sanscrită, adică forma, senzația, percepția, formațiunile mentale și conștiințele) nu sunt „eu”, nu sunt „al meu”, nu sunt „sinele meu”, nu conțin un „eu”, nu sunt incluși într-un „eu” și nici nu aparțin unui „eu”.

Mai mult, cel puțin Bodhisattvașii aveau realizarea faptului că dharmele nu au nicio esență, că sunt Vacuitate. De aceea, faptul că Divinul Buddha a afirmat existența unei semințe a Buddhității (Tathāgatagarbha) în fiecare ființă nu îi putea duce pe drumuri greșite, nu îi putea face să creadă că Divinul Buddha a spus că există într-adevăr o „esență” reală sau un „sine” real în „ființe” reale. La fel, ascultătorii știau că prin expresia „corpurile ființelor” Tathāgata nu s-a referit în niciun caz la corpurile din formă (din materie sau din energie). Dimpotrivă, toți acești Arhați și Bodhisattvași au interpretat spusele Divinului Buddha prin prisma realizării lor despre Realitate, prin prisma Vacuității și a non-apariției dharmelor, și de aceea au înțeles în mod corect ceea ce le-a fost explicat, că acea Tathāgatagarbha este un sinonim pentru prajñāpāramitā și pentru multe alte denumiri. Ei deja realizaseră ce înseamnă de fapt „ființă”, „perturbare”, „esență”, și așa mai departe.

Dacă explicația mea vi s-a părut greu de înțeles vă invit să citiți și celelalte traduceri de pe pagina web din nota introductivă, pentru a putea înțelege mai bine această Sutra, și formidabilul ei mesaj. Ceea ce este foarte important de înțeles este că Divinul Buddha *nu* se referă în niciun caz la un sine, la un suflet, la un eu, la o esență sau la altceva similar, care să existe în ființe, ca și cum ființele ar fi reale și ar avea un „sâmbure” la fel de real. Învățătura Sa este explicată în termeni perfect valizi în cadrul convenționalului, însă acești termeni au o altă semnificație pentru cineva care măcar întrevede crâmpoie din Realitate – și cel puțin la această înțelegere trebuie să ajungem și noi înșine.

Exact așa cum spune Divinul Buddha, această învățătură are rolul de a elimina perturbările, și de aceea nu trebuie să considerăm că indică ceva „real”, deoarece perturbările apar *tocmai* pentru că are loc percepția, imaginarea a ceva

real. Atât Tathāgatagarbha cât și perturbările sunt doar concepte, sunt doar imagini care au rolul de a opri imagini, concepte, percepții. Oprirea tuturor imaginărilor, percepțiilor, conceptelor, *aceasta* este numită „dezvăluirea Tathāgatagarbha”, sau manifestarea înțelepciunii primordiale, fundamentale, transcendente.

Așadar, putem înțelege din această Sutra și că Trezirea constă de fapt în eliminarea perturbărilor, în a le face să înceteze complet și iremediabil, prin eliminarea cauzelor lor, și că Trezirea *nu* este obținerea a „ceva”, sau „sporirea” a ceva, sau „generarea” a ceva. Trezirea este dezvăluirea Tathāgatagarbha sau Prajñāpāramitā, prin încetarea perturbărilor și nu atingerea sau obținerea a ceva. Acești termeni de obținere, de atingere sau de producere sunt folosiți doar în contextul perturbărilor, de exemplu pentru a indica ființelor să înlocuiască o perturbare foarte negativă cum este furia cu o perturbare mai puțin negativă cum este iubirea binevoitoare. Aceasta din urmă este mai puțin negativă deoarece este tot o perturbare, pentru că are loc tot în contextul ignoranței, al percepției, concepției și imaginării de ființe, suferință, etc., însă este virtuoasă sau bună în sensul obișnuit pentru că reduce din suferințele ființelor.

Lucrările profunde ale lui Ārya Nāgārjuna, pe care le puteți găsi pe pagina web din nota introductivă, vă pot ajuta să înțelegeți foarte bine aceste aspecte.

Înțelegerea Tathāgatagarbha Sutra este foarte importantă și aduce beneficii imense, și de aceea îndemn toți cititorii să depună aceste eforturi pentru a o înțelege corect, și în general pentru a înțelege și a practica Dharma în mod corect.

Tathāgatagarbha Sutra

Descrierea împrejurărilor și a participanților

Așa am auzit odată¹.

Divinul Buddha se afla pe muntele Gr̥dhṛakūṭa², lângă Rājagṛha³, în sala pentru învățături a unui pavilion cu mai multe etaje construit din lemn aromat de santal.

Divinul Buddha atinsese Buddhitatea în urmă cu zece ani, și era însoțit [n.t. în momentul discursului] de o adunare de o sută de mii de venerabili călugări⁴ și de o mulțime imensă de Bodhisattvași și de Măreți Bodhisattvași [n.t. veniți din diferitele tărâmurii-Buddha], de șaizeci de ori mai numeroasă decât firele de nisip din fluviul Gange⁵.

Toți își perfecționaseră deja vigoarea⁶ și făcuseră deja ofrande către sute de mii de koti de niyuta⁷ de Buddhași. Toți puteau să învârtă Roata Ireversibilă a Dharmei⁸. Dacă o ființă le auzea numele, ea devenea ireversibilă de la Calea perfectă⁹.

Numele lor erau: Bodhisattva Dharmamati, Bodhisattva Siṃhamati, Bodhisattva Vajramati¹⁰, Bodhisattva Minte Armonioasă, Bodhisattva Śrimati, Bodhisattva Candraprabha, Bodhisattva Ratnaprabha, Bodhisattva Purnacandra, Bodhisattva Vikrama, Bodhisattva Anantavikramin, Bodhisattva Trailokyavikramin, Bodhisattva Avalokiteśvara, Bodhisattva Mahāsthāmaprāpta, Bodhisattva Gandhahastin, Bodhisattva Sugandha, Bodhisattva Aromă Care Depășește Sublimul, Bodhisattva Bază Supremă, Bodhisattva Suryagarbha, Bodhisattva Împodobit cu Drapel, Bodhisattva Marele Drapel Multicolor, Bodhisattva Vimalaketu, Bodhisattva Lumină Nelimitată, Bodhisattva Care Dă Lumină, Bodhisattva Vimalaprabha, Bodhisattva Pramuditaraja, Bodhisattva Sadapramudita, Bodhisattva Ratnapani, Bodhisattva Akaśagarbha, Bodhisattva Regele Luminii Virtuții, Bodhisattva Regele Independent Al Practicilor, Bodhisattva Dhāraṇī, Bodhisattva Sarvaśokapramardin, Bodhisattva Care Eliberează Toate Ființele Din Suferință, Bodhisattva Minte Bucuroasă, Bodhisattva Purnamanoratha, Bodhisattva Satisfacție Eternă, Bodhisattva Splendoare Completă, Bodhisattva Ratnamati, Bodhisattva Corpul Unei Femei Transformate, Bodhisattva Marele Bubuit Al Tunetului, Bodhisattva Kalyāṇamitra, Bodhisattva Vederi Non-irelevante, Bodhisattva Sarvadharmasvatantra, Bodhisattva Maitreya și Bodhisattva Mañjuśrī.¹¹ Mai erau prezenți și alți Bodhisattvași și Măreți Bodhisattvași asemenea lor, din nenumăratele Tărâmurii-ale-Buddhașilor¹², numărul lor fiind de șaizeci de ori mai mare decât cel al firelor de nisip din fluviul Gange.

Toți aceștia, împreună cu un număr incalculabil de zei (Deva), de Nāga, de Yakṣa, de Gandharva, de Asura, de Garuḍa, de Kinnara și de Mahoraga, s-au adunat pentru a-și arăta respectul și pentru a-i face ofrande [n.t. Divinului Buddha].

Divinul Buddha își începe învățătura cu un miracol

În acel moment, Divinul Buddha se afla în meditație în pavilionul din santal și, prin puterea sa miraculoasă¹³, a manifestat un spectacol extraordinar. Pe cer au apărut nenumărate flori de lotus cu câte o mie de petale, fiecare floare fiind încă închisă, mare cât o roată de caleașcă, și plină de culori și de arome imposibil de descris sau de enumerat. Florile s-au ridicat și au acoperit paradisurile, asemenea unui drapel făcut din nestemate, și fiecare dintre ele strălucea cu nenumărate raze de lumină. Toate petalele florilor s-au deschis simultan, în toată splendoarea lor. În mijlocul fiecărei flori se afla câte o imagine a unui Buddha¹⁴. Toate imaginile de Buddhași din toate florile stăteau în postura lotus¹⁵, și fiecare radia nenumărate sute de mii de raze de lumină. Apoi, prin puterea lui Buddha, toate florile au început să se ofilească în același moment. Pe măsură ce se ofileau și deveneau tot mai închise la culoare, ele răspândeau un miros tot mai urât și mai dezgustător. Însă, în mijlocul florilor, imaginile de Buddha erau perfect vizibile, și străluceau în continuare cu sute de mii de raze de lumină, luminând întreaga lume.

Acest spectacol era atât de minunat încât întreaga adunare s-a bucurat extrem de mult, și a dansat în extaz. Manifestarea era atât de neobișnuită și de miraculoasă încât toți au început să se întrebe de ce toate acele nenumărate flori minunate s-au ofilit dintr-o dată, și de ce fiecare imagine a unui Buddha era în continuare perfect vizibilă, foarte frumoasă și foarte strălucitoare.

Tathāgata a văzut uimirea Bodhisattvașilor și motivul pentru care ei erau atât de surprinși, și de aceea [s-a îndreptat spre adunare și] i s-a adresat lui [n.t. Bodhisattva] Vajramati, spunând: „Kulaputra¹⁶! Dacă ceva din ceea ce predă Buddha te uimește, îndrăznește să pui întrebări!”

Bodhisattva Vajramati cere lămuriri

Bodhisattva Vajramati știa că toată lumea, din întreaga adunare, era perplexă, și de aceea i s-a adresat Divinului Buddha, spunând: „Bhagavān¹⁷! De ce se află imagini ale Buddhașilor în fiecare dintre nenumăratele flori care acoperă acum lumea? Și de ce toate florile s-au ofilit și au putrezit dar imaginile

Buddhașilor au rămas neschimbate, emanând neîncetat miriade de raze de lumină?”

Toată lumea din adunare a privit [spre Buddha] și și-a împreunat mâinile în semn de respect.

Atunci, Bodhisattva Vajramati a vorbit în gāthā¹⁸:

„Niciodată nu am fost martor
Al unui spectacol mai miraculos decât cel de astăzi,
Adică vederea a sute de mii de milioane de Buddhași,
Așezați în florile de lotus,
Fiecare emițând nenumărate raze
Care umplu toate locurile sfinte,
Împrăștie mizeria învățătorilor falși,
Și împodobesc toate lumile!
[n.t. Apoi] lotușii s-au ofilit dintr-o dată;
Absolut toți erau dezgustători.
[Însă imaginile Buddhașilor au rămas
Neclintite și neschimbate,
Fiecare strălucind cu miriade de raze de lumină,
Ca și cum ar fi făcute din diamant.]
Te rog spune-ne,
De ce ai manifestat această viziune miraculoasă?
Vedem acum Buddhași mai numeroși
Decât firele de nisip din Gange,
Și nenumărate forme extraordinare.
Niciodată nu am văzut
Ceva asemănător cu ceea ce văd acum.
Te rog să ne dai o explicație
Care să ne lămurească¹⁹.”

Atunci Divinul Buddha i s-a adresat lui [n.t. Bodhisattva] Vajramati și tuturor celorlalți Bodhisattvași, spunând: „Fii de familie nobilă, există un discurs²⁰ amplu și profund numit «Tathāgatagarbha [n.t. Sutra]». V-am arătat toate aceste semne [n.t. miraculoase] deoarece vreau să vi-l expun. Trebuie să îl ascultați cu atenție, și să îl contemplați bine.”

Toți au spus: „Minunat! Dorim foarte mult să îl auzim!”.

Explicația miracolului cu florile de lotus și imaginile de Buddhași

Divinul Buddha a spus: „Fii de familie nobilă, folosind exemplul acestor nenumărate flori făcute să apară de către Tathāgata²¹, care s-au ofilit dintr-o dată, și a nenumăratelor imagini de Buddhași cu toate podoabele lor, așezate în postura lotus în mijlocul florilor [de lotus], care răspândeau o lumină atât de rară încât toți din adunare, fără excepție, au arătat admirație și respect, se poate face o comparație.

Fii de familie nobilă, într-o manieră similară, atunci când privesc toate ființele cu ochiul meu de Buddha²², prin cunoașterea²³ mea de Tathāgata văd că toate ființele sunt învelite în nenumărate perturbări²⁴, cum ar fi cele ale lăcomiei, urii, ignoranței²⁵, iluziei și jinduirii²⁶. De asemenea, văd că în interiorul ființelor învelite în perturbări se află nenumărați Tathāgata, neclintiți, înzestrați ca și mine cu viziune și cunoaștere de Tathāgata²⁷.

Fii de familie nobilă, toate ființele²⁸, deși sunt învelite în toate felurile de perturbări, au o sămânță-de-Buddha (Tathāgatagarbha) care este perfect curată pentru eternitate²⁹, și care este complet înzestrată cu calități identice cu ale mele.

Comparația (sau parabola) cu Tathāgata în lotus

Fii de familie nobilă, este ca și cu o persoană cu vedere supranaturală care poate vedea corpurile de Tathāgatași așezate în poziția lotus în interiorul florilor, deși petalele lor încă nu s-au deschis. Desigur, după ce petalele ofilite au căzut, acei Buddhași pot fi văzuți de toată lumea. Într-un fel asemănător [n.t. cu persoana cu vedere supranaturală din exemplu], Buddha poate vedea cu adevărat Tathāgatagarbha ființelor. Și pentru că vrea să le-o dezvăluie, el expune discursurile (sau Sutarele) și Dharma, pentru a da la o parte petalele ofilite și putrede ale perturbărilor, și pentru a revela natura-de-Buddha³⁰.

Fii de familie nobilă, aceasta este învățătura (Dharma) [esențială] a tuturor Buddhașilor: fie că în lume apar sau nu Buddhași, sămânța-de-Buddha (Tathāgatagarbha) a tuturor ființelor este eternă și neschimbătoare³¹. Însă ele³² sunt acoperite de perturbările³³ ființelor. Atunci când [n.t. un] Tathāgata apare în lume³⁴, el expune Dharma pretutindeni, pentru a le elimina ignoranța și suferința³⁵, și pentru a le curăța (sau purifica) înțelepciunea fundamentală³⁶.

Fii de familie nobilă, dacă un Bodhisattva are credință în această învățătură³⁷ și o practică având o minte focalizată unidirecțional, el se va elibera complet de toate perturbările și murdăriile și va obține Trezirea perfectă³⁸, iar apoi va realiza pretutindeni activitățile-de-Buddha³⁹, pentru binele lumii.”

Atunci, Bhagavān a vorbit în versete:

„Este ca și cu florile de lotus:
Înainte ca petalele lor să se fi deschis,
[n.t. Numai] cineva înzestrat cu vedere supranaturală
Poate vedea nepătata Tathāgatakāya⁴⁰.
După ce florile ofilite sunt date la o parte,
Se poate vedea fără niciun obstacol Învățătorul,
Care, pentru a reteza⁴¹ perturbările,
Apare triumfal în lume.
Buddha vede că
Toate⁴² felurile de ființe au Tathāgatagarbha.
Ea este acoperită de nenumărate perturbări,
Ca o încrengătură de petale ofilite și urât mirositoare.
Așadar, pentru toate ființele,
Eu expun pretutindeni⁴³ sublima Dharma,
Pentru a le ajuta să își elimine perturbările
Și să ajungă repede pe Calea către Buddhitate⁴⁴.
Eu văd cu ochiul meu de Buddha
Că în corpurile⁴⁵ tuturor ființelor
Stă ascunsă Buddhagarbha,
Și expun Dharma pentru a o revela.”

Comparația cu mierea păzită de albine

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca și cu mierea pură aflată într-o peșteră sau într-un copac, înconjurată și apărată de un roi imens de albine. Se poate întâmpla să ajungă pe acolo o persoană pricepută în mijloace, care cunoaște niște metode foarte bune. Mai întâi ea scapă de albine⁴⁶, apoi ia mierea, și apoi face ceea ce vrea cu ea, o mănâncă sau o oferă tuturor.

Tot așa, fii de familie nobilă, toate ființele au Tathāgatagarbha. Ea este ca mierea pură dintr-o peșteră sau dintr-un copac⁴⁷, însă este acoperită de perturbări care, asemenea unui roi de albine, împiedică ajungerea la ea. Eu văd clar [n.t. asta,] cu ochiul meu de Buddha, și expun Dharma folosind metodele virtuozitate pentru a distruge⁴⁸ perturbările⁴⁹ și pentru a dezvălui vederea de Buddha⁵⁰, și realizez pretutindeni activități de Buddha, pentru binele lumii.”

După aceea, Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Este ca atunci când mierea
Dintr-o peșteră sau dintr-un copac,
Deși este înconjurată de foarte multe albine,
Este luată de cineva care cunoaște o metodă iscusită
Pentru a scăpa mai întâi de roiul de albine.
Tathāgatagarbha ființelor
Este precum mierea din copac sau din peșteră.
Hățișul ignoranței și al suferinței
Este asemenea roiului de albine
Care împiedică ajungerea la miere.
Pentru binele tuturor ființelor,
Eu expun sublima Dharma.
Cu mijloace iscusite și virtuozitate
Elimin albinele – perturbări
Și dezvălui Tathāgatagarbha.
Înzestrat cu o putere de convingere
Care nu poate fi împiedicată de niciun obstacol
Eu predau nectarul Dharmei,
Purificând ființele din și cu compasiune,
Ajutându-le pretutindeni
Să ajungă la Trezirea Perfectă.”

Comparația cu semințele închise în coajă

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca și cu un bob de orez căruia încă nu i s-a îndepărtat coaja. Cineva foarte sărac poate face prostia să îl disprețuiască⁵¹ și să creadă că este ceva ce trebuie aruncat. Însă atunci când este curățat [de coajă], miezul poate fi folosit foarte ușor. Fii de familie nobilă, tot așa, atunci când privesc ființele cu ochiul meu de Buddha, văd cum coaja perturbărilor (kleśa) acoperă viziunea nelimitată de Tathāgata. De aceea, folosind metodele potrivite, eu expun Dharma pentru a face posibilă eliminarea acelor perturbări, purificarea perfecțiunii cunoașterii (jñāna pāramitā), și pentru ca în toate lumile [n.t. ființele] să atingă anuttara-samyak-sambodhi⁵².”

Apoi Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Este ca atunci când toate semințele [unei plante]
Ale căror coji nu au fost curățate încă
Sunt disprețuite de o persoană săracă,

Și sunt considerate bune doar de aruncat.
Deși din exterior par ceva complet nefolositor,
Interiorul este veritabil și nu trebuie ignorat.
După ce cojile sunt date la o parte,
[Semințele] devin hrană demnă de un rege.
Eu văd că în toate felurile de ființe
Buddhagarbha este ascunsă de perturbări.
Eu predau eliminarea acelor perturbări
Pentru a face posibil ființelor
Să obțină înțelepciunea perfectă⁵³.
Așa cum eu am Tathāgatadhātu⁵⁴,
Așa au și toate ființele.
Atunci când îl dezvoltă și îl purifică,
Ele ajung repede la Calea inegalabilă⁵⁵.”

Comparația cu bucata de aur din mizerii

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca și cu o bucată de aur pur căzută într-o groapă cu gunoaie și dejecții, și care a stat scufundată acolo, nefiind văzută cu anii. Indiferent la trecerea timpului, aurul pur nu se degradează deloc, însă nimeni nu știe că se află acolo. Dar să zicem că cineva care are vedere supranaturală a trecut pe acolo și le-a spus oamenilor: „În gunoiul acela murdar se află o bucată de aur curat, veritabil. Trebuie să o scoateți de acolo și să o folosiți cum doriți.” Fii de familie nobilă, nenumăratele voastre perturbări sunt gunoaiele și dejecțiile. Bucata de aur pur, veritabil, este Tathāgatagarbha voastră⁵⁶. De aceea, Tathāgata expune pe larg Dharma pentru a face posibil ca ființele să își distrugă perturbările, să atingă Trezirea perfectă, de nedepășit, și să realizeze activități de Buddha.”

Apoi Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Este ca atunci când aurul este scufundat
În gunoaie murdare, unde nimeni nu îl poate vedea.
Însă cineva cu vedere supranaturală îl vede
Și le spune oamenilor despre el, așa:
«[n.t. Este acolo.] Dacă îl scoateți și îl spălați,
Puteți face ce vreți cu el.»
Toți, familia și rudele, se bucură.
Astfel este vederea Celui-Bine-Plecat⁵⁷.
El vede că, pentru toate felurile de ființe,

Tathāgatadhātu nu este deloc afectat
Deși este scufundat în mîlul murdar al petrubărilor.
De aceea, Tathāgata predă Dharma în mod priceput⁵⁸,
Și face posibil ca ființele să întreprindă cele necesare
Pentru ca perturbările care acoperă Buddhadhātu⁵⁹
Să fie eliminate rapid, și ființele să fie purificate.”

Comparația cu o comoară ascunsă sub casa unor oameni săraci

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca o comoară ascunsă sub o gospodărie săracă, aparținând unor oameni săraci. Comoara nu poate vorbi și nu poate spune că se află acolo, din moment ce nu este conștientă de sine însăși și nici nu are voce. De aceea, nimeni nu poate afla de această comoară. Așadar, oamenii din acea casă se consideră săraci deși trec pe deasupra ei de multe ori în fiecare zi.

Este la fel și cu ființele. Comoara măreței Dharma se află în corpul⁶⁰ ființelor. Ea nu aude și nici nu este conștientă de atașările, dependența și iluziile încăpățănate ale celor cinci [feluri de] dorințe⁶¹. Roata Samsarei se învâрте, și ființele îndură nenumărate suferințe⁶². Însă puterea viziunii (sau vederii) unui Tathāgata nu se teme [și nu este obstrucționată] de absolut nimic. De aceea, apar Buddhași în lume, și dezvăluie ființelor Tathāgata-Dharma-garbha⁶³ din corpurile lor; iar ființele cred în ea, o acceptă și își purifică înțelepciunea fundamentală⁶⁴. Peste tot, pentru binele ființelor, el relevă Tathāgatagarbha. Pentru cei care cred (sau au încredere)⁶⁵ în Buddha, El folosește o putere de convingere căreia nicio piedică nu îi stă în cale. Fii de familie nobilă, cu ochiul meu de Buddha văd că toate ființele au Tathāgatagarbha, și de aceea expun Bodhisattvașilor această [învățătură din] Dharma.”

Apoi Tathāgata a vorbit în versete:

„Este ca o comoară
Aflată sub casa unui om apăsător de sărăcie.
Comoara nu poate vorbi,
Iar proprietarul [casei] nu știe de ea.
Foarte mult timp, ea stă în întuneric, îngropată,
Și nu este nimeni care să spună despre prezența ei.
Atunci când ai o comoară dar nu știi de ea,
Asta cauzează sărăcie și suferință.
Atunci când ochiul-Buddha privește ființele,
Vede că, deși ele transmigrează

Prin cele cinci destine⁶⁶,
O mare comoară se află în corpurile lor,
[n.t. O comoară] eternă și neschimbătoare.
Vâzând asta, Buddha predă (sau învață)
Pentru binele tuturor ființelor,
Făcând posibil ca ele să obțină Jñānagarbha⁶⁷,
Și măreața comoară de a fi Protector al Lumii⁶⁸.
Dacă veți crede ceea ce v-am învățat
Despre faptul că toate ființele au o comoară,
Și dacă practicați aceasta cu credință și cu vigoare,
Folosind mijloace și metode virtuozose potrivite,
Veți obține repede Inegalabila Trezire.”

Comparația cu sămânța cu coajă lemnoasă

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca sămânța cu coajă lemnoasă din fructul de mango⁶⁹, care [n.t. sămânță] nu se strică⁷⁰. Atunci când o plantezi în pământ, ea crește și se face cel mai mare și mai falnic dintre copaci.

Tot așa, fii de familie nobilă, atunci când mă uit la ființe cu vederea mea de Buddha, văd că Tathāgatagarbha este înconjurată de coaja ignoranței, la fel cum semințele unui fruct se pot găsi numai în mijlocul său. Fii de familie nobilă, acea Tathāgatagarbha este [acum] rece și necoaptă⁷¹. Ea este profunda Nirvana care este făcută să apară prin Măreața Cunoaștere (mahajñāna). Este numită Samyak Sambuddha (Buddha Suprem), Tathāgata, Arhat⁷², și așa mai departe⁷³. Fii de familie nobilă, după ce Tathāgata a privit ființele, el dezvăluie această învățătură pentru a purifica jñāna (cunoașterea) Bodhisattvașilor și a Măreților Bodhisattvași.”

Atunci, Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Este ca și cu sămânța din fructul de mango,
Care nu se degradează.
Dacă o plantăm în pământ,
Va apărea un copac măreț.
Viziunea fără cusur a lui Tathāgata
Vede că Tathāgatagarbha din corpul ființelor
Este la fel ca sămânța dintr-o floare sau dintr-un fruct.
Deși ignoranța învăluie Buddhagarbha
[Asemenea pulpei fructului],

Trebuie să aveți credință și să realizați
Că aveți înțelepciunea-samādhi⁷⁴,
Care este neclintită, calmă și indestructibilă,
[Complet lipsită de imagine iluzorie].
Eu predau Dharma și dezvălui Tathāgatagarbha,
Pentru ca voi să obțineți repede Calea de Nedepășit,
Așa cum un fruct crește în cel mai falnic dintre copaci.”

Comparația cu imaginea unui Tathāgata învăluită în zdrențe

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca și cu un om care avea o statuie din aur pur [n.t. care îl reprezenta pe Divinul Buddha], care trebuia să călătorească în altă țară pe drumuri mai lăturalnice și care se temea că ar putea fi atacat, jefuit și ucis. De aceea, el a învelit statuia în cârpe uzate și murdare, pentru ca nimeni să nu știe că o are. Pe drum, omul a murit brusc⁷⁵ și statuia din aur [învelită în zdrențe] a fost aruncată pe jos. Călătorii [care au trecut ulterior pe același drum] au călcat-o în picioare, și ea a devenit dezgustător de murdară. Însă o persoană cu vedere supranaturală a văzut că între cârpele uzate și murdare se afla o statuie din aur pur, a luat-o de jos, a dezvelit-o și i-a adus omagii.

Tot așa, fii de familie nobilă, eu văd ființele, cu multele lor perturbări, transmigrând prin noaptea lungă a nesfârșitei Samsara, și văd că în corpurile lor⁷⁶ se află minunata Tathāgatagarbha⁷⁷. Ele⁷⁸ sunt mărețe și pure, deloc diferite de mine însumi. Buddha predă ființelor Dharma din acest motiv, [adică] pentru ca ele să rezeze perturbările și să purifice Tathāgatajñāna. Eu învărt Roata Dharmei⁷⁹ din nou și din nou pentru ca Dharma să ajungă [n.t. la toate ființele din] toate lumile.”

Atunci, Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Este ca și cu un călător spre o altă țară,
Care duce cu el o statuie din aur
Pe care o învelește în cârpe uzate și murdare,
Și o scapă⁸⁰ pe un câmp viran.
Cineva înzestrat cu vedere supranaturală o vede
Și spune altora despre ea.
Ei dau la o parte cârpele murdare și dezvăluie statuia,
Și cu toții se bucură foarte mult.
Așa este și vederea mea supranaturală:
Văd că ființele de toate felurile

Sunt încâlcite în perturbări și în karma negativă⁸¹,
Și sunt chinuite de toate suferințele Samsarei.
Mai văd însă și că,
În praful ignoranței tuturor ființelor,
Tathāgatagarbha stă neclintită,
Măreață și indestructibilă.
După ce am văzut asta,
Explic Bodhisattvașilor
Că perturbările și karma negativă
Învăluie cel mai mareș și mai triumfător corp.
Trebuie să vă străduiți să le retezați⁸²
Și să manifestați Tathāgatajñāna⁸³.
Ea este refugiul tuturor,
Al zeilor, al oamenilor, al Nagașilor și al spiritelor⁸⁴.”

Comparația cu femeia săracă în al cărei pântec se află un viitor rege

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca și cu o femeie săracă și foarte respingătoare, pe care ceilalți o urăsc, dar care are în pântece un fiu care este un Ārya⁸⁵. El va deveni un Cakravartin, [n.t. adică] un rege al celor patru direcții. Însă ea nu îi cunoaște viitorul și se gândește mereu la el ca fiind un copil născut în condiții nefavorabile, în sărăcie, într-un mediu extrem de josnic.

Tot așa, fii de familie nobilă, Tathāgata vede că toate ființele sunt purtate de Roata Samsarei, îndurând suferință și primind otravă [în nenumăratele nașteri în Samsara, care este un mediu extrem de josnic], însă corpurile lor au [n.t. în ele] Tathāgatagarbha. Dar, întocmai ca acea femeie, ființele nu realizează asta, motiv pentru care Tathāgata predă Dharma pretutindeni, spunând: „Fii de familie nobilă, nu vă considerați inferiori sau josnici[, nu vă disprețuiți]! Fiecare dintre voi posedă Buddhadhātu! Dacă veți face eforturi și vă veți distruge relele trecute⁸⁶, atunci veți primi titlul de Bodhisattva și apoi de Bhagavān⁸⁷, și veți lămurii și veți salva nenumărate ființe⁸⁸.”

Atunci, Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Este ca și cu o femeie săracă,
Ce are un aspect, miros, etc. dezgustătoare,
Dar care poartă [în pântec] un fiu Ārya
Care va deveni un Rege Planetar.

Înzestrat din belșug cu Cele Șapte Nestemate⁸⁹
Și cu toate virtuțile,
El va poseda, ca rege, toată suprafața Pământului.
Însă femeia este incapabilă să știe toate acestea,
Și concepe numai gânduri de inferioritate.
Eu văd că toate ființele
Se cred abandonate și sărace,
Și sunt înfricoșate și suferă din cauza dharmelor⁹⁰.
În corpul lor se află Tathāgatagarbha,
Însă ființele nu realizează asta.
De aceea, eu le spun Bodhisattvașilor:
«Aveți grijă să nu vă considerați inferiori!
În corpurile voastre se află Tathāgatagarbha.
Ele conțin mereu
Lumina eliberatoare a lumii.»
Dacă vă veți strădui
Și nu veți petrece prea mult timp
Stând în sala de meditație⁹¹,
Veți obține Calea celei mai înalte Realizări⁹² (sau Puteri),
Și veți salva⁹³ nenumărate ființe.”

Comparația cu statuile din aur pur învelite în matrițele din lut înnegrite de foc

[n.t. Divinul Buddha a continuat:] „Sau, fii de familie nobilă, este ca și cu un metalurg foarte priceput care toarnă o statuie din aur pur. După ce turnarea s-a încheiat, statuia este răsturnată și apoi așezată pe jos. Deși exteriorul este ars și înnegrit, interiorul este neschimbat⁹⁴. Atunci când matrița este deschisă și statuia este scoasă din ea, culoarea ei aurie este orbitor de strălucitoare.

La fel, fii de familie nobilă, atunci când Tathāgata privește toate ființele, el vede că Buddhagarbha este în interiorul corpului lor, înzestrată cu imens de multe virtuți ale sale. După ce a văzut asta, el dezvăluie această [n.t. învățătură] și o răspândește pretutindeni, pentru ca [n.t. ființele] să obțină Eliberarea. El elimină perturbările prin cunoașterea sa asemănătoare cu diamantul, cu fulgerul și cu tunetul (vajra jñāna) și dezvăluie Buddhakāya⁹⁵, așa cum o persoană dezvăluie o statuie din aur.”

Atunci, Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Este ca și cu o mare turnătorie
În care se află nenumărate statui din aur.
Oamenii proști se uită la exterior
Și văd numai matrițele înnegrite.
Metalurgul priceput vede că ele s-au răcit,
Și apoi le deschide pentru a le scoate conținutul.
Toate impuritățile sunt eliminate
Și toate caracteristicile⁹⁶ sunt dezvăluite.
Cu viziunea mea de Buddha
Eu văd că toate ființele sunt astfel.
În interiorul cojii de noroi⁹⁷ a pasiunilor,
Toate au natura-de-Tathāgata⁹⁸.
Cu ajutorul cunoașterii transcendente
Ființele sparg matrița perturbărilor
Și dezvăluie Tathāgatagarbha,
Asemenea aurului pur și strălucitor.
La fel cum eu am văzut asta
Și i-am instruit pe Bodhisattvași,
Și voi trebuie să o acceptați⁹⁹
Și la rândul vostru să lămuriți toate celelalte ființe.”

Meritul imens obținut prin urmarea și răspândirea acestei Sutra

Apoi Divinul Buddha i s-a adresat lui Vajramati și celorlalți Bodhisattvași și Mari Bodhisattvași, spunând: „Fie că sunteți călugări, [călugărițe], practicanți laici bărbați sau femei¹⁰⁰, fii sau fiice de familie nobilă, trebuie să acceptați, să recitați, să onorați (sau să venerați) și să expuneți pretutindeni această «Tathāgatagarbha Sutra», pentru binele celorlalți. Virtuțile (sau meritele) pe care le veți obține prin aceasta sunt incalculabile.

Vajramati, dacă, de dragul Căii către Buddhaitate, un Bodhisattva ar munci asiduu, cu multă sârguință, sau ar cultiva cunoașterea superioară (abhijñā), sau ar intra în concentrări (samādhi), sau ar vrea să planteze rădăcinile virtuții, sau ar venera Buddhașii din prezent, [n.t. care sunt] mai numeroși decât firele de nisip din Gange, sau ar construi pavilioane¹⁰¹ mai numeroase decât firele de nisip din Gange, care ar conține cele șapte nestemate și ar avea o înălțime de 120 de kilometri și o lățime de 20 kilometri, sau [n.t. dacă acel Bodhisattva] ar pune în aceste pavilioane și canapele împodobite cu cele șapte nestemate și acoperite de picturi divine, sau dacă ar construi zilnic, pentru fiecare Buddha, mai multe pavilioane cu cele șapte nestemate decât firele de nisip din Gange și le-ar oferi fiecărui Tathāgata și Bodhisattva și Śravaka din Sangha, sau dacă ar face așa ceva

peste tot¹⁰², pentru toți Buddhașii din prezent, al căror număr este mai mare decât cel al firelor de nisip din Gange¹⁰³, sau [n.t. dacă acel Bodhisattva] ar construi de cincizeci de ori mai multe pavilioane împodobite cu nestemate decât numărul firelor de nisip din Gange, și dacă le-ar oferi fiecărui Tathāgata și Bodhisattva și Śravaka din Sangha, sau dacă ar face așa ceva pretutindeni, pentru toți Buddhașii din prezent, al căror număr este mai mare decât cel al firelor de nisip din Gange, sau dacă ar ridica de cincizeci de ori mai multe pavilioane cu nestemate decât sunt fire de nisip în Gange, pe care le-ar da ca ofrandă la de cincizeci de ori mai mulți Buddha, Bodhisattva și Śravaka din Sangha decât sunt fire de nisip în Gange, și dacă ar face asta timp de sute de mii de milioane de miliarde de kalpa (ere), Vajramati, acel Bodhisattva tot nu ar fi egalul persoanei care găsește o mare și profundă bucurie (pramuditā) și Trezirea perfectă în «Tathāgatagarhba Sutra», care o acceptă, o recită, o copiază, sau măcar [memorează și] venerează chiar și o singură metaforă¹⁰⁴ din ea.

Vajramati, deși numărul de rădăcini ale virtuții¹⁰⁵ plantate de acei fii de familie nobilă, la îndemnul Buddhașilor și pentru a fi oferite Buddhașilor, este incalculabil, [n.t. totuși meritul lor total¹⁰⁶] nu ajunge nici la a suta parte, nici la a mia parte, nici la a milioane parte, și nici la vreo parte sesizabilă a numărului de virtuți¹⁰⁷ obținute de fiii și fiicele de familie nobilă care venerează¹⁰⁸ «Tathāgatagarhba Sutra».”

Apoi, Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Dacă o ființă care caută să atingă Trezirea perfectă
Ascultă această Sutra și o acceptă,
Și [memorează,] copiază, venerează
Sau explică cu venerație altcuiva
Chiar și un singur verset [n.t. din ea],
Atunci subtila, profunda Tathāgatagarbha
Va ieși imediat¹⁰⁹, însoțită de beatitudine.
Dacă vă dedicați acestei învățături adevărate,
[Și practicați conform ei, pentru a atinge Buddhitatea,]
Atunci virtuțile voastre vor fi incalculabile.
Să zicem că o ființă eroică
Ce caută să obțină Trezirea perfectă,
Și care a obținut puteri foarte mari¹¹⁰,
Dorește să facă o ofrandă
Buddhașilor din cele zece direcții¹¹¹
Și Bodhisattvașilor și Śravakașilor din Sangha,
Al căror număr este cu mult mai mare
Decât de sute de mii de milioane de miliarde de ori

Numărul firelor de nisip din Gange;
Dacă pentru fiecare dintre Buddhași
Ea ar construi câte un minunat pavilion
Împodobit cu nestemate,
Înalt de 120 de kilometri,
Și lat de 20 de kilometri,
În care ar pune câte un tron împodobit
Cu cele șapte nestemate
Și cu toate [n.t. celelalte] podoabe minunate,
Demn de Supremul Învățător,
[n.t. Și dacă pavilionul ar fi]
Acoperit cu perne și cu picturi divine,
Fiecare dintre ele diferită de celelalte;
Chiar dacă le-ar oferi Buddhașilor
Și [n.t. celorlalți membri din] Sangha
Un număr incalculabil de pavilioane,
Mai multe decât firele de nisip din Gange,
Și dacă le-ar oferi neîncetat, zi și noapte,
Timp de sute de mii de milioane de ere,
[n.t. Totuși] virtuțile pe care le-ar obține în acest fel
Nu ar putea fi comparate
Cu virtuțile infinit mai mari
Ale ființei înțelepte care ascultă această Sutra,
Care acceptă și învață chiar și o singură metaforă din ea,
Și care o explică celorlalte [ființe], pentru binele lor.
Acea ființă înțeleaptă devine un refugiu pentru ființe
Și va ajunge repede pe Calea Neîntrecută¹¹².
Bodhisattvașii care își dedică gândurile
Profundei Tathāgatagarbha,
Știu că toate ființele o posedă,
Și obțin repede ceea ce este neîntrecut¹¹³.”

Povestirea despre Buddha numit „Regele Care Răspândește Etern Lumină” și Bodhisattva numit „Lumină Nesfârșită”

Apoi, Divinul Buddha i s-a adresat din nou lui Bodhisattva Vajramati, spunând: „În urmă cu o perioadă incalculabilă de timp, în trecutul extrem de îndepărtat, cu mult mai demult decât acum foarte multe ere mari¹¹⁴, era un Buddha numit „Regele Care Răspândește Etern Lumină”, Tathāgata, Arhat¹¹⁵, Samyaksambuddha¹¹⁶, Vidya-carana-sampanna¹¹⁷, Sugata¹¹⁸, Lokavit¹¹⁹,

Anuttara¹²⁰, Puruṣa-damyā-sarathi¹²¹, Śāsta-deva-manuśyanam¹²², Buddha-Bhagavān¹²³.

Vajramati, de ce era numit „Regele Care Răspândește Etern Lumină”? Atunci când acel Buddha a început să meargă pe Calea Bodhisattvașilor și a coborât în pântec¹²⁴, el a emanat permanent lumină, care pătrundea și lumina într-o clipă chiar și cele mai mici particule din toate miriadele de tărâmurile-Buddha din cele zece direcții. Orice ființă care vedea această lumină era cuprinsă de bucurie, perturbările sale erau distruse, ea devenea înzestrată cu forță, cu frumusețe, cu atenție și cu înțelegere, înțelepciunea sa era perfecționată¹²⁵, și obținea o putere de convingere care nu cunoștea niciun obstacol.

Dacă o ființă din infernuri, o fantomă flămândă, un animal, un Rege Yama (Stăpânul Morților) sau un semizeu (Asura) vedea această lumină, îi încetau toate renașterile în tărâmurile rele și renăștea ca om sau ca zeu. Dacă un om sau un zeu vedea această lumină, el obținea ireversibilitatea în Calea Cea Mai Înaltă¹²⁶, și devenea înzestrat cu cele cinci super-cunoașteri¹²⁷ (sau super-puteri).

Dacă o ființă care era deja ireversibilă¹²⁸ de la Trezirea perfectă vedea această lumină, acea ființă obținea [din nou¹²⁹] Anutpattika-dharma-kṣanti (acceptarea limpede și răbdătoare a faptului că nicio dharma nu este de fapt produsă, că nu apare de fapt) și cele cincizeci (sau cinci sute) de formule miraculoase (dhārāṇi) bune.

Vajramati, toate tărâmurile luminate de acea lumină deveneau maiestuoase și pure, asemenea porțelanului translucid, cu fire de aur care marcau potecile, deveneau luxuriante, pline de aromele diferitelor feluri de copaci, flori și fructe cu nestemate. În ele băteau blând vânturi ușoare care mișcau frunzele copacilor, și care la rândul lor scoteau sunete calme și fine care sunau ca „Buddha”, „Dharma”, „Sangha”, „Bodhisattva”, ca numele virtuților specifice Bodhisattvașilor, ca numele celor trei rădăcini virtuozitate, ca „Eliberarea”, „concentrarea”, „realizarea”, și ca „Trezirea perfectă”. Ființele care auzeau asta obțineau bucuria de a urma Dharma¹³⁰. Credința lor devenea fermă¹³¹, și ele deveneau eliberate pentru totdeauna de tărâmurile nașterilor rele¹³².

Vajramati, pentru că toate ființele din cele zece direcții erau instantaneu învăluite în lumină, în fiecare zi, la începutul dimineții și al serii, ele își uneau palmele venerând[-ul pe Bodhisattva care a devenit ulterior Buddha „Regele Care Răspândește Etern Lumină”]. Vajramati, până când a obținut Buddhitatea și Parinirvana, locul unde acel Bodhisattva ieșea din pântec strălucea întotdeauna¹³³. Până și după Parinirvana sa, Stupele în care îi erau ținute relicvele străluceau și ele. În consecință, oamenii și zeii l-au numit „Regele Care Răspândește Etern Lumină”.

Vajramati, atunci când Regele Care Răspândește Etern Lumină a atins Buddhitatea, pe lângă alte două miliarde¹³⁴ de Bodhisattvași, printre Ascultătorii săi¹³⁵ era și un Bodhisattva numit „Lumină Nesfârșită”. Mărețul

Bodhisattva Lumină Nesfârșită s-a întors către locul unde se afla Buddha „Regele Care Răspândește Etern Lumină” și l-a întrebat despre «Tathāgatagarhba Sutra», iar [acel] Buddha a predat-o. Buddha „Regele Care Răspândește Etern Lumină” a stat pe tron¹³⁶ timp de cincizeci de kalpa lungi¹³⁷. Și pentru că a protejat gândurile¹³⁸ tuturor Bodhisattvașilor, vocea sa ajungea peste tot în cele zece direcții, până în cele mai mici particule subatomice, și în sute de mii de tărâmurii-Buddha. Datorită nenumăratelor experiențe anterioare diferite ale Bodhisattvașilor, el a predat sute de mii de metafore¹³⁹. El a numit [discursul:] «Mahayana¹⁴⁰ Tathāgatagarhba Sutra». Toți Bodhisattvașii care l-au auzit predând această Sutra au acceptat-o, au recitat-o și au practicat-o exact cum le-a fost explicată. [n.t. De atunci,] în afară de patru Bodhisattvași, toți ceilalți [n.t. două miliarde] au atins Buddhitatea. Vajramati, nu trebuie să îi privești [n.t. pe cei care au fost prezenți la acel discurs] ca fiind excepționali¹⁴¹. Bodhisattva „Lumină Nesfârșită” nu este diferit de tine. Tu ești identic cu el¹⁴². Cei patru Bodhisattva care nu au atins încă Buddhitatea sunt Mañjuśrī, Avalokiteśvara, Mahāsthāmaprāpta¹⁴³ și tu, Vajramati. Vajramati, «Tathāgatagarhba Sutra» face imens de mult bine. Oricine o aude poate¹⁴⁴ obține Calea Buddhității¹⁴⁵.”

Apoi, Divinul Buddha a vorbit în versete:

„Acum nenumărate ere
Un Buddha numit „Regele Luminii Eterne”
Răspândea neîncetat o măreață strălucire
Care lumina nenumărate tărâmurii, de pretutindeni.
Bodhisattva [n.t. numit] «Lumină Nesfârșită»
A ajuns prima dată pe Cale sub îndrumarea aceluia Buddha,
Și a cerut această Sutra,
[Iar acel] Buddha a predat-o, conform rugăminții.
[Aproape] toți cei care au întâlnit-o au devenit Victorioși,
[Aproape] toți cei care au auzit-o [atunci]
Au atins [între timp] Buddhitatea,
Mai puțin patru Bodhisattvași:
Mañjuśrī, Avalokiteśvara,
Mahāsthāmaprāpta și Vajramati.
Acești patru Bodhisattvași au auzit și în trecut,
[De la acel Buddha,] această Dharma¹⁴⁶.
Vajramati era pe atunci
Bodhisattva «Lumină Nesfârșită»
Și auzise deja această Sutra¹⁴⁷.
Atunci când eu am căutat Calea pentru prima dată¹⁴⁸,
Am auzit această Sutra de la Tathāgata Siṃhadhvaja,

Și am practicat-o așa cum am auzit-o.
Datorită acestor rădăcini ale virtuții¹⁴⁹,
Am obținut repede Trezirea Perfectă.
Așadar, toți Bodhisattvașii
Trebuie să prețuiască, să susțină
Și să predea această Sutra.
Dacă, după ce ați auzit-o, [veți gândi:
«Vreau să obțin Trezirea Perfectă!»]
Și veți practica exact așa cum a fost explicat¹⁵⁰,
Veți deveni Buddhași, la fel cum sunt eu acum.
Dacă o persoană prețuiește și susține¹⁵¹ această Sutra,
Ea se va comporta precum Divinul Buddha.
Dacă o persoană obține [și prețuiește] această Sutra,
Ea trebuie să fie numită „Protectorul Buddhadharmei”
Și, pentru binele lumii,
Ea va proteja ceea ce proclamă toți Buddhașii¹⁵².
Dacă o ființă prețuiește și susține această Sutra,
Ea va fi numită „Regele (sau Regina) Dharmei”,
Și va merita să fie omagiată
La fel cum este [omagiat] Divinul Buddha.”

Încheiere

Atunci când Divinul Buddha a terminat de expus această Sutra, Vajramati și cele patru grupuri de Bodhisattvași, zeii, cântăreții celești, semizeii și toți ceilalți au fost încântați de ceea ce au auzit de la Divinul Buddha, au simțit o mare bucurie, au lăudat vorbele Sale, și au practicat așa cum li s-a spus.

Note explicative

¹ Ānanda este cel care povestește această Sutra, fiind de față atunci când Buddha a predat această învățătură. După Mahāparinirvāṇa lui Buddha, Ānanda a fost cel care a dictat aproape toate învățăturile, pentru a fi transcrise și adunate în cele trei coșuri (Tripiṭaka). Din acest motiv, cele mai multe dintre Sutare încep cu declarația lui Ānanda că a auzit personal această învățătură de la Divinul Buddha. Cei care au auzit Dharma direct de la Divinul Buddha sunt numiți „Auditori” sau „Ascultători” (Śrāvaka în sanscrită).

² Muntele pe care se află vârful numit Piscul Vulturului (deoarece seamăna cu un vultur), și unde Divinul Buddha a predat învățături considerate ulterior ca făcând parte din al doilea și al treilea ciclu al Dharmei. Astăzi este un loc de pelerinaj.

³ Capitala regatului Magadha, condus pe atunci de regele Bimbisāra.

⁴ În versiunea din limba tibetană apare și o enumerare parțială a acestor călugări: unii erau Śrāvaka în curs de antrenare, iar majoritatea erau Śrāvaka ce nu mai aveau nevoie de antrenament, adică erau Arhați: murdăriile lor încetaseră, erau lipsiți de perturbări, complet stăpâni pe mințile lor eliberate și pătrunzătoare [în Realitate], de rasă nobilă, [maiestuoși ca niște] măreți elefanți, cu lucrul bine făcut, ale căror sarcini s-au încheiat, care și-au așezat poverile pe jos (adică nu mai aveau nimic de făcut, Eliberarea era atinsă, suferința era încheiată), care și-au atins propriul scop (Eliberarea, dar deocamdată numai pentru ei înșiși), în care legăturile (sau jinduirea) față de existență încetaseră, ale căror minți erau complet eliberate de cunoașterea-înțelepciune perfectă, care au atins nivelul suprem de control al întregii lor minți. Aceasta este similară cu introducerea la Prajñāpāramitā Sutra, pe care o puteți găsi pe aceeași pagină web cu această Sutra. Apoi, versiunea tibetană spune că între cei o sută de mii de călugări se aflau Venerabilul Mahākāśyapa, Venerabilul Uruvilvākāśyapa, Venerabilul Nadīkāśyapa, Venerabilul Gayākāśyapa, Venerabilul Mahākātyāyana, Venerabilul Mahākauṣṭhila, Venerabilul Vakula, Venerabilul Revata, Venerabilul Subhūti, Venerabilul Pūrṇamaitrāyaṇīputra, Venerabilul Vāgīśa, Venerabilul Śāriputra, Venerabilul Mahāmaudgalyāyana, Venerabilul Ājñātakaunḍinya, Venerabilul Udāyin, Venerabilul Rāhula, Venerabilul Nanda, Venerabilul Upananda, Venerabilul Ānanda, și alții.

⁵ Atunci când un Buddha predă, lângă el se adună respectuos Bodhisattvași și Măreți Bodhisattvași din întregul Univers, date fiind interesul și respectul lor pentru Dharma, și capacitatea lor de a se deplasa oriunde doresc. De aceea, numărul Bodhisattvașilor nu este exagerat, deși poate părea la prima vedere. De

asemenea, locul din spațiu ocupat de un asemenea Bodhisattva nu este similar cu locul ocupat de un corp fizic.

⁶ Cea de-a cincea perfecțiune transcendentă. Vigoarea lor în urmarea Dharmeri era perfectă, eforturile lor erau corect direcționate și neîncetate.

⁷ Un număr extrem de mare. Sensul frazei este că acei Bodhisattvași aveau fiecare o cantitate imensă de merit și de înțelepciune, acumulată într-o perioadă imensă.

⁸ Cu toții erau ireversibili de la Trezirea perfectă și puteau preda învățături din Dharma corespunzătoare acestui nivel.

⁹ Nu se mai întorcea de pe Calea către Trezirea perfectă. Aceasta înseamnă că și noi, cei care citim această Sutra și citim numele acestor Măreți Bodhisattvași, putem deveni tot ireversibili.

¹⁰ Acest nume înseamnă aproximativ „devoțiune și inteligență de diamant”. În această Sutra, Bodhisattva Vajramati este interlocutorul Divinului Buddha.

¹¹ În versiunea tibetană, numele Bodhisattvașilor prezenți diferă parțial de versiunea sanscrită. Numele lor reconstituite în sanscrită sunt: Dharmamati, Siṃhamati, Vyāghramati, Arthamati, Ratnamati, Pravaramati, Candraprabha, Ratnacandraprabha, Pūrṇacandraprabha, Mahāvīkrāmin, Aprameyavīkrāmin, Anantavīkrāmin, Trailokyavīkrāmin, Acalapadavīkrāmin, Mahāsthāmaprāpta, Avalokiteśvara, Gandhahastin, Gandharati, Gandharatīśrī, Śrīgarbha, Sūryagarbha, Ketu, Mahāketu, Vimalaketu, Anantaratnayaṣṭi, Tyaktaratnayaṣṭi, Vimalaratnayaṣṭi, Prāmodyarāja, Sadāpramudita, Ratnapāṇi, Gaganagañja, Meru, Sumeru, Mahāmeru, Gunaratnāloka, Dhāranisvararāja, Dharaṇīṃdhara, Sarvasattvaroganivartana, Prāmodyamanas, Khinnamanas, Akhinna, Jyotiṣkara, Candana, Īhavivartana, Aprameyābhigarjitasvara, Bodhisamutthāpana, Amoghadarśin, Sarvadharmavaśavartin, Maitreya (următorul Buddha în această lume) și Mañjuśrī.

¹² Tărâmurii Pure, pe care fiecare Buddha le creează atunci când atinge Buddhitatea. Cel mai cunoscut, cel mai măreț și cel mai splendid este Sukhāvātī, Tărâmul Pur al lui Buddha Amitābha, care este și singurul tărâm care are durată efectiv infinită de existență. Vezi Sūtrele despre Buddha Amitābha, pe aceeași pagină web cu această Sutra.

¹³ Ṛddhi în sanscrită. Puterile supranaturale manifestate în planul obișnuit al existenței. Ele constituie o parte din puterile miraculoase denumite siddhi. Un Buddha posedă toate siddhi-urile.

¹⁴ Reprezentări ale corpurilor fizice ale oricărui Buddha, nu neapărat ale corpului lui Buddha Śakyamuni.

¹⁵ Postura în care este reprezentat în general Divinul Buddha, având picioarele încrucișate și mâinile împreunate în poală, palma dreaptă fiind așezată în palma stângă.

¹⁶ Fiu de familie nobilă. Expresie folosită pentru a indica ființele de sex masculin care urmează Mahayana. Deseori, ca și în acest caz, ea înseamnă și că acea ființă este un Bodhisattva. Echivalentul feminin este kuladhita.

¹⁷ Cuvânt care semnifică „cel care are toate [însușirile] extraordinare, toate puterile, toată faima, toate bogățiile, toată cunoașterea, toată renunțarea” și multe altele asemănătoare. În India, epitet pentru zeități sau divinități, iar în cadrul Buddhismului pentru Buddha. Este cuvântul pe care îl traduc prin „Divinul Buddha”.

¹⁸ Cuvânt sanscrit semnificând „cântec” sau „versete”.

¹⁹ Să ne risipească îndoielile și întrebările, prin a ne explica limpede.

²⁰ Discursurile transcrise ale unui Buddha se numesc Sutre.

²¹ Aici Divinul Buddha se referă la el însuși.

²² Un Buddha are o vedere nestânjenită de nimic, care pătrunde complet întreaga Realitate, dar care nu poate fi descrisă și nu are niciun obiect al vederii.

²³ Jñāna.

²⁴ Kleśa în limba sanscrită.

²⁵ Au fost enumerate cele trei otrăvuri principale.

²⁶ Ignoranța este lipsa cunoașterii, pe când iluzia este vedere greșită, presupunere eronată, a vedea ceea ce nu este de fapt. Jinduirea este tot dorință, ca și lăcomia, însă este mai subtilă și mai greu de eliminat. Acestea sunt otrăvurile secundare.

²⁷ În versiunea sanscrită se pot discerne două „straturi”, care sunt perturbările și Tathāgatagarbha, iar în versiunea tibetană se pot discerne trei, adică perturbările, ființa și Tathāgatagarbha. Ambele descrieri sunt valide din punct de vedere convențional, diferă doar perspectiva. Dacă am considera toate perturbările (atât manifeste cât și latente) ca fiind un singur grup, atunci avem un model cu două „straturi”, adică perturbări și sămânța Buddhității. Dacă am considera drept perturbări doar cele manifeste și nu și cele latente, atunci „ființa” este ceea ce transmigrează, care are perturbări latente, iar perturbările manifeste sunt ceea ce o „învelesc”. În ambele cazuri, esența-de-Tathāgata se află în centrul învelișului de perturbări și respectiv învelișurilor de perturbări și de ființă. Versiunea sanscrită are viziunea mai profundă, deoarece continuumul care transmigrează este de fapt tot perturbări, „ființa” fiind denumirea pentru colecția de perturbări latente, subtile.

²⁸ Sau: fiecare ființă. Din rațiuni pedagogice, aici se enumeră trei straturi, perturbările, ființele și Tathāgatagarbha.

²⁹ Sau: care nu a fost, nu este și nu va fi niciodată murdărită.

³⁰ Buddhadhātu, elementul-Buddhității, inexprimabil. Aici, sinonim cu Tathāgatagarbha.

³¹ Adică transcende totul, inclusiv timpul, cauzele și condițiile, este complet în afara influenței oricărui factor, este complet nemodificabilă și nemodificată.

Neavând nicio legătură cu timpul și cu dharmele, din punct de vedere convențional ea pare în orice moment existentă și complet inalterabilă, complet independentă de orice cauze și condiții, și că toate ființele „conțin” mereu, fără încetare, această Tathāgatagarbha.

³² Această sămânță, această conștiință, această perfecțiune a înțelepciunii, această Tathāgatagarbha care se găsește în fiecare ființă. „Perturbările ființelor” poate fi citit și ca „ființe-perturbări”.

³³ În versiunea tibetană: perturbările dezgustătoare ale ființelor. Ele sunt considerate respingătoare deoarece nu sunt virtuozitate, și duc inevitabil la suferință.

³⁴ Aici „lume” înseamnă întreaga Existență, iar locul unde apare poate fi oricare regiune locuită, de orice fel (tărâm, planetă, stea, sistem de lumi (sistem solar, cu lumi vizibile ochiului fizic și cu lumi invizibile), spațiu interplanetar, interstelar, intergalactic, etc.).

³⁵ Deci atât suferința cât și cauza ei, care este ignoranța.

³⁶ Prajñā.

³⁷ Credința în această învățătură despre Tathāgatagarbha. Credința este necesară deoarece numai un Buddha poate vedea efectiv aceste seminte-ale-Buddhității din ființe, iar un Bodhisattva ireversibil le poate doar întrezări. Celelalte ființe le pot doar accepta sau deduce ca fiind prezente. Deși prin credință și prin analiză poate să apară o convingere, totuși vederea acestei Tathāgatagarbha apare numai atunci când Tathāgatagarbha este manifestată, este curățată de mudăriile care o înconjoară.

³⁸ Adică Buddhitatea, vor deveni Buddhași.

³⁹ Deși sunt indescriptibile, pot fi indicate convențional prin „a ajuta toate ființele, prin nenumărate mijloace inexprimabile, să atingă Trezirea perfectă”.

⁴⁰ Tărâmul sau dimensiunea Realității, a ceea ce este. Indescriptibil. Aici sinonim cu Tathāgatagarbha, exprimat din altă perspectivă.

⁴¹ Pentru a le face să înceteze, așa cum, dacă nu mai este alimentat cu combustibil, un foc se stinge în mod natural, încetează.

⁴² Este important de înțeles că aceasta nu este o metaforă. „Toate” se referă la absolut toate, fără nicio excepție.

⁴³ În lumile oamenilor, zeilor, etc.

⁴⁴ Calea Bodhisattvașilor, care duce la Buddhitate, numită și Mahayana. Cu scop pedagogic, Calea către Buddhitate poate fi împărțită în trei părți: Calea Arhatului, Calea unui Buddha Solitar (Pratyekabuddha) și Calea unui Bodhisattva. Stările de Arhat și de Pratyekabuddha sunt temporare. Ele sunt complet lipsite de suferință, însă anumite urme ale ignoranței încă persistă. Până la urmă, și Arhații și Pratyekabuddhași vor continua pe Cale, ajungând pe Calea Bodhisattvașilor, vor deveni Bodhisattvași, iar apoi Buddhași. Exprimat

convențional, scopul final al tuturor Buddhașilor este ca toate ființele să devină Buddhași la rândul lor.

⁴⁵ Corpurile ființelor nu se referă la corpul fizic, și în general la niciun agregat (skanda în sanscrită). În acest caz, corpul are sensul de „ceea ce transmigrează”, sau de „ființă” așa cum am explicat în comentariul despre straturile enumerate în cele două versiuni ale Sutrei. Divinul Buddha nu specifică acest lucru deoarece Arhații și Bodhisattvașii prezenți nu riscau să înțeleagă greșit, pentru că ei realizaseră deja că agregatele nu sunt un sine, nu conțin un sine, nu aparțin unui sine și nu fac parte dintr-un sine, sau dintr-un „eu”.

⁴⁶ Aici Divinul Buddha nu se referă la uciderea lor. Aceasta nu ar fi o metodă pricepută deoarece ar produce foarte multă suferință, în prezent albinelor iar în viitor persoanei care le ucide, atunci când consecințele acestei fapte rele se vor manifesta tot ca suferință.

⁴⁷ Din nou, în versiunea tibetană apare stratul suplimentar de „ființă” care aici este stupul (sau chiar fagurele): un stup se află într-un copac, și în el se află mierea. Albinele sunt perturbările, stupul sau fagurele este ființa, iar mierea este Tathāgatagarbha. În versiunea sanscrită, albinele sunt perturbările și mierea este Tathāgatagarbha, fără un strat intermediar între ele.

⁴⁸ A reteza, a opri, a distruge, a elibera, a elimina, toate acestea înseamnă de fapt încetare, asemenea unui foc care, dacă nu este alimentat cu combustibil, se stinge de la sine, natural (vezi nota anterioară pe acest subiect).

⁴⁹ În versiunea tibetană sunt enumerate câteva dintre perturbări și murdării: dorința, furia, ignoranța (până aici, cele trei principale), iluzia, mândria, nerușinarea, invidia, disprețul, reavoința și lăcomia (secundare, derivă din cele principale).

⁵⁰ Atunci când Tathāgatagarbha este dezvăluită, în mod natural apare și vederea de Buddha.

⁵¹ Deci acea persoană este atât ignorantă cât și săracă (sărăcia fiind unul dintre efectele ignoranței).

⁵² Trezirea Perfectă și de nedepășit, Buddhitatea.

⁵³ Înțelepciunea-conștientă-cunoaștere fundamentală perfectă, prajñāpāramitā în limba sanscrită.

⁵⁴ Dimensiunea inconceptibilă a Buddhității, aici sinonim pentru Tathāgatagarbha, deși exprimă perfecțiunea din alt punct de vedere convențional.

⁵⁵ La Calea către Buddhitate, și apoi la Buddhitate.

⁵⁶ Acest exemplu, această comparație indică faptul că descrierea în două „straturi”, ca perturbări și de esență-de-Buddha, este cea originală, conform Sutrei în limba sanscrită. Aici nu se poate găsi un strat intermediar între cele două, un strat de „ființă”, între aur și excremente. Deși versiunea tibetană de

interpretare, în trei „straturi”, poate fi de folos pentru anumite persoane, totuși descrierea în două „straturi” este cea avută în vedere de către Divinul Buddha.

⁵⁷ Su-gata. Asemănător cu Tathā-gata.

⁵⁸ Întotdeauna potrivit împrejurărilor, potrivit pentru ființele care ascultă, folosind metodele potrivite cum sunt cuvintele potrivite, conceptele potrivite și miracolele potrivite.

⁵⁹ Acest cuvânt este sinonim cu Tathāgatadhātu.

⁶⁰ Vezi nota anterioară despre corpurile ființelor.

⁶¹ Dorințele legate de cele cinci simțuri: dorințele după forme, sunete, mirosuri, gusturi și atingeri.

⁶² Suferințe având drept cauză aceste perturbări cum ar fi dorințele.

⁶³ Această expresie are tot sensul de Tathāgatagarbha, cuvântul „Dharma” subliniind aspectul de „adevărat” sau de „natural” al acestei semințe de Buddha.

⁶⁴ Așa cum gospodarul ar dezgropa și ar curăța comoara.

⁶⁵ Cei care cred în faptul că Buddha este Perfect Trezit și care cred în învățăturile Sale. Credința aici nu este decât o etapă inițială, ea este necesară numai pentru începerea studiului și a practicilor Dharmei. Ulterior, locul credinței este luat de încredere, care apare din convingere, din verificare, din experiență. La fel cum cineva se poate convinge de gravitație, că ea este prezentă, că are loc și că este corect descrisă prin fundamentul teoretic despre legea gravitației, tot așa, este perfect posibil și ca o ființă să se convingă despre vacuitate (sau absența oricărei esențe), despre apariția dependentă, despre suferință, despre non-sine, că sunt „prezente” sau că au loc, și că sunt corect descrise prin învățăturile Divinului Buddha. În particular, orice ființă, fără excepție, poate să dezvăluie și să manifeste Tathāgatagarbha. Un Buddha predă adevărul (sau realitatea) ființelor doritoare să îl asculte și să îi urmeze exemplul, respectiv Calea către Buddhitate, cu toate eforturile și beneficiile sale.

⁶⁶ Cinci sau șase „gati” în limba sanscrită: zei (inclusiv semizei), oameni, animale, fantome flămânde, locuitori ai infernurilor. Cel mai adesea se consideră că sunt șase destine, semizeii fiind enumerați separat de zei.

⁶⁷ Sămânța cunoașterii complete, perfecte. Sinonimă esențialmente cu Tathāgatagarbha, cu Buddhagarbha, cu Dharmagarbha, etc.

⁶⁸ Măreața comoară a compasiunii, ca ființele să aibă grijă una de alta. „Grija” include nu doar activitățile obișnuite, adică evitarea suferinței imediate sau evidente, și generarea de bucurii lumești, ci include mai ales evitarea suferinței în general, și generarea bucuriei neschimbătoare. Așadar, cel mai important aspect al compasiunii este răspândirea Dharmei, este ajutarea ființelor să știe cum să evite și să evite complet suferința, și să obțină adevărata fericire. A fi „Protector al Lumii” înseamnă a proteja ființele de suferință prin a le învăța Dharma, prin a le îndemna să o practice și prin a le ajuta să o practice pentru ca

și ele, la rândul lor, să devină Buddhași, Protectori ai Lumii, complet eliberați de suferință, și din această stare perfectă să fie ghizi ai tuturor celorlalte ființe.

⁶⁹ În text se folosește exemplul cu amra, care este asemănător cu mango.

⁷⁰ Fiind izolată de această coajă lemnoasă, la fel ca la prune, caise, cireșe și măslin, sămânța nu se distruge o perioadă mare de timp, nu își pierde capacitatea de a germina. Desigur, Tathāgatagarbha este complet nemodificabilă, complet indestructibilă, nu este doar rezistentă temporar.

⁷¹ Este nedezvoltată. La fel cum o sămânță are nevoie de căldură, de umiditate și de timp pentru a germina, tot așa Tathāgatagarbha trebuie dezvăluită cu efort, cu ajutorul unor condiții favorabile, și în timp.

⁷² Atunci când se referă la un Buddha, cuvântul Arhat are sensul de „Arhat Perfect Trezit”, și nu doar de Eliberat din Samsara, așa cum este sensul obișnuit al cuvântului.

⁷³ Tathāgatagarbha mai este numită și Prajñāpāramitā (sau perfecțiunea înțelepciunii), și în multe alte feluri. Lucrarea lui Ārya Padmasambhava numită „Eliberarea de la sine prin a vedea cu goala conștiință”, pe care o puteți găsi tradusă pe aceeași pagină web cu această Sutra, conține și alte denumiri.

⁷⁴ Înțelepciunea-conștiință, este o altă denumire pentru Tathāgatagarbha, descrisă din altă perspectivă convențională.

⁷⁵ Moartea poate fi cauzată de o boală sau de un atac.

⁷⁶ Chiar dacă sunt născute ca animale, ca fantome, ca ființe din infern, ca oameni, ca semizei sau ca zei. Și aici „corpul” nu se referă la corpul din formă (materie, materie subtilă, energie, etc.) ci la „ceea ce transmigrează”.

⁷⁷ Cârpele uzate și murdare sunt perturbările, iar statueta din aur este Tathāgatagarbha.

⁷⁸ Semințele de Tathāgata, Tathāgatagarbha la plural.

⁷⁹ A învârti Roata Dharmeri: a preda, a răspândi Dharma.

⁸⁰ Aici nu se mai vorbește explicit despre moarte, ci despre cazul mai general al pierderii statuii, din diverse cauze. Această diferență între proză și versete nu afectează exemplul.

⁸¹ Perturbările duc la acțiuni rele, care au rezultate rele, adică suferință în diverse moduri, cu diverse intensități, și în plus și la alte perturbări, care continuă acest cerc vicios, auto-întreținut.

⁸² Să faceți să înceteze perturbările și karma negativă, prin a le elimina cauzele, dintre care cea mai profundă, cea fundamentală, este ignoranța.

⁸³ Înțelepciunea-cunoaștere-conștiință a unui Buddha.

⁸⁴ Spirite ale pădurilor, ale apelor, ale văzduhului, etc. Categoria include și unele tipuri de fantome.

⁸⁵ O ființă nobilă, în sensul de a fi înzestrată cu multă înțelepciune și cu mult merit. Divinul Buddha nu a considerat niciodată însușirea de „nobil” ca fiind dată

de mediu sau de familie, ci a spus întotdeauna că această caracteristică de „Ārya” ține exclusiv de minte, de virtuți, de înțelepciune, etc.

⁸⁶ Ignoranța și celelalte perturbări, karma negativă (ce este consecința lor), etc.

⁸⁷ Adică veți deveni Bodhisattvași și apoi Buddhași.

⁸⁸ Veți preda Dharma, le veți lămuri și le veți ajuta să se Elibereze din Samsara și apoi să se Trezească la Realitate, să devină Buddhași la rândul lor.

⁸⁹ Cele șapte comori ale statutului de rege: roata de aur, nestemata care îndeplinește dorințele, regina, ministrul (sau sfetnicul), elefantul, calul și generalul. Ele corespund aproximativ cu cele șapte bogății superioare: credința, disciplina, generozitatea, învățarea, demnitatea, autocontrolul și înțelepciunea, și cu cele șapte elemente pentru Trezire: atenția conștientă, discernământul dharmelor (al fenomenelor, obiectelor, ființelor), sârguința, bucuria (apărută din absorbirea în concentrări), flexibilitatea (în aplicarea antidoturilor), concentrarea unidirecțională (samādhi în sanscrită) și viziunea uniformă (sălășluirea în starea naturală, lipsită de iluzie, de ură și de lăcomie).

⁹⁰ Asemenea femeii din exemplu care se crede săracă, fără să știe ce poartă în pânțe, ființele iau dharmele drept realitate și se cred sărace, fără să știe că au Tathāgatagarbha.

⁹¹ Adică în confort, făcând meditații superficiale, vorbind cu alți călugări, etc.

⁹² Cea mai înaltă Realizare: Buddhitatea.

⁹³ Veți Elibera din suferință, veți ajuta să se Trezească.

⁹⁴ Este din aur pur, neatins și neafectat de impuritățile matriței.

⁹⁵ La fel ca Tathāgatakāya.

⁹⁶ Toate caracteristicile statuilor, de exemplu trăsăturile chipului, corpului, ornamentele modelate, culoarea aurie, netezimea suprafețelor, etc.

⁹⁷ În acea vreme matrițele pentru turnat erau făcute din argilă sau din alte roci sedimentare, și de aici comparația.

⁹⁸ Tot Tathāgatagarbha.

⁹⁹ Aici „acceptați” are sensul de a o studia, de a o urma, de a ne convinge, de a o răspândi, și bineînțeles de a manifesta Tathāgatagarbha, de a deveni Tathāgata, un Buddha, și de a ajuta toate celelalte ființe.

¹⁰⁰ Respectiv upāsaka și upāsikā în sanscrită.

¹⁰¹ Pavilioane ca cel în care se desfășoară această învățătură, descris la începutul Sutrei. După cum veți vedea mai jos, acestea sunt construite prin puterile obținute prin samādhi și nu prin îmbinarea de materiale de construcții.

¹⁰² În întreaga Existență.

¹⁰³ Aceasta nu este o exagerare: numai galaxia numită Calea Lactee conține cel puțin 150 de miliarde de stele, dintre care multe au și planete locuite, și numai infima parte din Univers cunoscută prin instrumentele de observare conține mai mult de 150 de miliarde de galaxii. Chiar dacă în prezent s-ar afla

Buddhași numai într-un foarte mic procent din toate aceste lumi locuite, totuși numărul lor ar fi cu mult mai mare decât cel al firelor de nisip din fluviul Gange. Deși probabil că un Buddha cunoaște numărul lor exact, comparația cu nisipul din Gange este cu mult mai sugestivă decât un număr ca zece la puterea cincisprezece (10^{15}), care multora dintre noi nu ne spune aproape nimic.

¹⁰⁴ Una dintre cele nouă comparații cu rol ilustrativ între Tathāgatagarbha și perturbări pe care le-a făcut Divinul Buddha în acest discurs, respectiv florile de lotus conținând statuete care reprezintă Buddhași, mierea și cu roiul de albine, etc.

¹⁰⁵ Kuśalamūla în sanscrită, trei: absența dorinței, absența urii (și a furiei), și absența iluziei încăpățănate. Ele se referă implicit și la opusurile lor, adică la viziunea echilibrată, la compasiune (și iubire binevoitoare) și la vederea corectă. În sens mai general, orice acțiune pozitivă, binefăcătoare, virtuoaasă, orice faptă bună, orice intenție bună, orice efort corect, etc. sunt numite „rădăcini de virtute” deoarece pot duce la consecințe benefice cum ar fi bucuriile și cultivarea virtuților.

¹⁰⁶ Suma meritelor tuturor Bodhisattvașilor care au făcut toate activitățile enumerate mai sus, respectiv munca asiduă, concentrările, venerarea, construcția de pavilioane (și de Stupe) pentru un număr oricât de mare de Buddhași și de alți membri ai Sangha.

¹⁰⁷ Sau a cantității de merit.

¹⁰⁸ Și cu atât mai mult pentru cei care o acceptă, o recită, o copiază, o răspândesc, o explică, etc.

¹⁰⁹ Va ieși dintre văluri, va fi vizibilă, se va manifesta în toată splendoarea. „Imediat” are sensul de „foarte repede”, raportat la durata rătăcirii prin Samsara.

¹¹⁰ Cu ajutorul acelor puteri poate construi pavilioanele din exemplu. Așadar, nu este vorba despre a construi pavilioane în modul obișnuit, cu materiale de construcții, ci despre construcții miraculoase, asemenea miracolului manifestat de către Divinul Buddha la începutul Sutrei.

¹¹¹ Cele patru puncte cardinale, cele patru puncte intermediare între cele cardinale, și sus și jos.

¹¹² Calea către Buddhitate, sau Mahayana, sau Calea Bodhisattvașilor.

¹¹³ Așadar, cei care erau ființe obișnuite vor deveni Bodhisattvași (vor ajunge pe Calea neîntrecută) și apoi Buddhași, iar cei care sunt Bodhisattvași vor deveni Buddhași.

¹¹⁴ O eră mare (asankhyakalpa) are aproximativ 320 de miliarde de ani tereștri.

¹¹⁵ Eliberat, și de aceea demn de ofrande.

¹¹⁶ Buddha Perfect Trezit în Trezirea de neîntrecut.

¹¹⁷ Perfect luminos, perfect înțelept.

¹¹⁸ Bine-Plecat, în sensul de corect plecat din Samsara.

¹¹⁹ Sau Lokavid. Perfect Cunoscător al Lumii.

¹²⁰ De nedepășit, sau suprem.

¹²¹ Instructor al oamenilor.

¹²² Învățător al oamenilor și al zeilor.

¹²³ Trezit și Demn de toate onorurile lumii, completat cu sensurile cuvântului Bhagavān. Incluzând cuvântul Tathāgata de mai sus, este vorba despre cele zece titluri folosite pentru un Buddha. După cum putem vedea, și un Buddha le folosește atunci când vorbește despre un alt Buddha.

¹²⁴ Adică a intrat în echivalentul ovulul fecundat pentru acel tip de naștere umană de atunci, din acea lume.

¹²⁵ În sensul de a se dezvălui înțelepciunea perfectă.

¹²⁶ Calea care duce la Buddhitate, calea Bodhisattvașilor.

¹²⁷ Cele cinci „abhijñā” în sanscrită: (1) puterea de a călători pe orice distanță, de a merge pe apă, de a trece prin pereți, de a te scufunda în sol sau în stâncă, etc. (2) urechea divină, adică a auzi tot ce intenționezi să auzi, de oriunde, (3) puterea de a cunoaște gândurile celorlalți, (4) reamintirea vieților anterioare, (5) ochiul divin, adică a vedea tot ce intenționezi să vezi, inclusiv destinațiile viitoare ale ființelor. La acestea se adaugă o a șasea care nu este caracteristică decât ființelor care sunt cel puțin pe nivelul de Arhat: încetarea mizeriilor sau perturbărilor mentale, în principal jinduirea după existență, scufundarea în plăcerile simțurilor și, cel mai important, ignoranța.

¹²⁸ Dacă era un Bodhisattva ireversibil de la Trezirea Perfectă, adică situat cel puțin pe al optulea bhūmi (sau nivel). Puteți găsi pe aceeași pagină web din introducere și opera „Ratnāvalī” compusă de către Ārya Nāgārjuna, în care se expun pe scurt și aceste zece niveluri, ca un rezumat al expunerii Divinului Buddha din Sutra „Cele zece niveluri de Bodhisattva”.

¹²⁹ Un Bodhisattva ireversibil este o ființă care a realizat complet că în realitate nu are loc producere, apariție, sau altfel spus că dharmele nu sunt de fapt produse, nu apar. Deși are această realizare în continuumul mental, totuși într-o anumite naștere ea poate să nu se manifeste, adică acea realizare poate să nu fie conștientă, în cadrul agregatelor, este posibil ca într-o anumită viață să nu apară formațiunea mentală cu această realizare. Totuși, tendința latentă rămâne, și inevitabil acea ființă va avea realizarea în multe vieți, până când va deveni un (sau o) Buddha. În această frază este vorba despre faptul că, dacă o ființă care este Bodhisattva ireversibil este născută într-o lume și încă nu a manifestat realizarea faptului că dharmele nu sunt de fapt producere, atunci când este atinsă de această lumină realizarea va avea loc, adică va avea loc din nou, deoarece a mai avut loc în trecut, cel puțin o dată, atunci când a devenit Bodhisattva ireversibil.

¹³⁰ Urmarea Dharmei le producea o bucurie foarte mare, care îi motiva cu atât mai mult să urmeze Dharma.

¹³¹ Credința (sau încrederea) devenea fermă prin convingere, care convingere urmează practicii, care practică era foarte mult facilitată de efectele acestei lumini miraculoase.

¹³² Nu mai renășteau niciodată ca ființă din infern, ca fantomă, ca animal sau ca demon de diverse feluri.

¹³³ La fiecare naștere, atunci când copilul-Bodhisattva ieșea din pântecul mamei, locul unde era născut strălucea foarte puternic.

¹³⁴ Sau cu mult mai mult decât atât, numărul Bodhisattvașilor diferă între versiuni.

¹³⁵ Śravaka, cei care ascultă Dharma direct de la un Buddha.

¹³⁶ Predând „Tathāgatagarbha Sutra”.

¹³⁷ O kalpa lungă durează aproximativ cât 1,4 trilioane de ani tereștri.

¹³⁸ A îndrumat Bodhisattvașii, i-a ferit de suferință, i-a învățat cum să o oprească cu totul și cum să le învețe pe celelalte ființe să facă la fel.

¹³⁹ Deoarece fiecare dintre cei două miliarde de Bodhisattvași avea experiențe trecute diferite, avea și capacități diferite și înțelegea diferit. De aceea, a fost necesar ca Buddha „Regele Care Răspândește Etern Lumină” să spună sute de mii de metafore - pentru a vorbi pe înțelesul fiecăruia dintre Bodhisattvași, pentru ca fiecare să înțeleagă Tathāgatagarbha. Acești două miliarde de Bodhisattvași s-au perindat prin locul unde Buddha preda această Sutra, în cele cincizeci de ere. Ei au venit, au ascultat, au plecat, și unii au devenit Buddhași chiar în cele cincizeci de ere cât a durat discursul. Deoarece acum este o eră (sau perioadă) nefavorabilă pentru ființe, Buddha Śakyamuni a trebuit să facă numai nouă comparații pentru a fi pe înțelesul tuturor Bodhisattvașilor prezenți la discurs, și a trăit numai optzeci și unu de ani - ceea ce înseamnă că nu avea rost să trăiască mai mult, deoarece ființele potențial receptive la Dharma deja au ajuns la ea în cei optzeci și unu de ani.

¹⁴⁰ Calea Măreață, Calea Bodhisattvașilor, porțiunea finală din Calea către Buddhaitate.

¹⁴¹ Sau mai presus decât tine.

¹⁴² Pe vremea aceea, Bodhisattva Vajramati era născut ca Bodhisattva „Lumină Nesfârșită”. Așadar este vorba despre una dintre viețile anterioare ale lui Bodhisattva numit Vajramati pe vremea lui Buddha Śakyamuni.

¹⁴³ Primii trei fac parte din cei opt Măreți Bodhisattva considerați principali în Mahayana.

¹⁴⁴ Dacă depune cel puțin o parte dintre eforturile menționate anterior: ascultarea, memorarea, venerarea chiar și a unui verset, copierea, răspândirea, explicarea chiar și a unui verset, etc.

¹⁴⁵ Adică poate deveni Bodhisattva, primul bhūmi fiind cel al Marii Bucurii.

¹⁴⁶ Acest discurs din Dharma, acest adevăr despre Tathāgata-garbha.

¹⁴⁷ O auzise și înainte ca Buddha „Regele Care Răspândește Etern Lumină” să o predea cu acea ocazie. Este posibil ca aici să fie implicat faptul că Vajramati era încă pe atunci un Bodhisattva pentru că auzise deja această Sutra, de la un alt Buddha care nu apare în discurs.

¹⁴⁸ Atunci când Buddha Śakyamuni, cel care vorbește, a intrat prima dată pe Cale și a devenit Bodhisattva, dorind să atingă Trezirea Perfectă.

¹⁴⁹ Datorită acestor acțiuni virtuozose, bune, adică aceea de a auzi Sutra, de a o înțelege în mod corect, de a o practica în mod corect, de a o răspândi în mod corect, etc.

¹⁵⁰ Adică dacă veți accepta și veți înțelege profund adevărul despre Tathāgatagarbha, și veți ține cont de această înțelegere în toate acțiunile.

¹⁵¹ O venerază, a ascultă sau o citește, o contemplă, o copiază, o predică, o răspândește, practică Dharma conform ei, ș.a.m.d.

¹⁵² Va proteja Dharma și ființele.

Dicționar de termeni

AGREGATE (*upādāna-skandha*). Vezi SKANDHA.

AMĂGIRE (*moha*). A treia dintre cele trei rădăcini ale răului. Confuzie, nebulie, dezorientare, prostie, iluzie, imaginație încăpățânată și greșită, în ciuda dovezilor contrare de nezdruccinat. Vezi ILUZIE.

ĀNANDA. Renumit pentru credința și devotamentul său. Se spune că ar fi recitat din memorie cuvintele lui Buddha, la Consiliul celor 500 de Arhați (vezi TRIPITAKA). Se consideră că el este cel care a făcut introducerea fiecărei Sutra dictate prin cuvintele „Așa am auzit odată”.

APARIȚIA DEPENDENTĂ. Vezi CO-PRODUCEREA CONDIȚIONATĂ.

ARHAT (*arhan*). Literalmente: „demn de respect”. Sfântul Hīnayāna perfect. El știe ceea ce este folositor pentru propria salvare și este mulțumit temporar cu Trezirea strict pentru sine însuși. O etapă temporară de pe Calea către Buddhitate.

ARIPILE TREZIRII (*bodhipakṣa*). Treizeci și șapte: patru aplicații ale atenției sau conștienței, patru eforturi corecte, patru baze pentru puterile psihice, cinci dominante, cinci puteri, șapte membre ale Trezirii, opt membre ale Căii. Pentru enumerarea completă, vezi definițiile de la sfârșitul dicționarului din Prajñāpāramitā Sutra, pe care o puteți găsi pe aceeași pagină web cu această traducere.

ASEITATE, AȘA-CUM-ESTE, sau ASTFEL-CUM-ESTE (*tathatā*). De asemenea: realitatea adevărată, nimic adăugat sau luat. Cuvântul din limba română, „aseitate”, nu este traducerea cea mai fidelă, el însemnând „existența originând din și neavând nicio altă sursă decât ea însăși” și fiind folosit mai ales în contextul presupunerii existenței unei divinități supreme, a cărei existență însă nu se presupune în buddhism și nu face obiectul buddhismului, acesta fiind non-teist și non-pozitivist. Pe parcursul acestei cărți, cuvântul este folosit pentru „Așa-Cum-Este” Realitatea, modul real de a exista al dharmelor, natura tuturor dharmelor, esența Realității, natura Realității.

ATOTCUNOAȘTERE (*sarva-jñatā*). Omnisciența unui Buddha.

BHIKSU. Un călugăr, cineva care și-a părăsit casa și care a depus jurămintele monastice.

BINE-PLECAT (*Su-gata*). Epitet pentru Buddha, care a plecat pe calea corectă și în locul corect.

BODHICITTA (*bodhi-citta*). Literalmente, mintea Trezirii. Este de două feluri: bodhicitta ultimă, care este mintea complet trezită care vede vacuitatea tuturor fenomenelor (dharmelor), și bodhicitta relativă care este aspirația de a practica cele șase perfecțiuni și de a elibera toate ființele de suferința din Samsara.

Bodhicitta relativă se împarte în bodhicitta de aspirație și bodhicitta de perseverență.

BODHISATTVA (*bodhi-sattva*). *Bodhi*: Trezire, *sattva*: principiu, existență reală, sau ființă. „Ființă a Trezirii”. Ființa ideală din Mahāyāna care, prin înțelepciune și compasiune infinită, caută iluminarea tuturor ființelor, nu numai a sa însuși și care, dacă urmează corect perfecțiunea înțelepciunii, va deveni un Buddha. Poate fi atât bărbat, cât și femeie.

BUDDHA. „Cel Trezit”. Cel care s-a Trezit la Realitate. Termen folosit atât pentru ființa cel mai recent Trezită pe această planetă (Buddha istoric, adică Gautama Siddhartha, numit și Śakyamuni, adică înțeleptul clanului Śakya), cât și pentru orice alte ființe care au ajuns la aceeași stare, la aceeași realizare, despre care se afirmă în Prajñāpāramitā Sutra că sunt într-un număr „infinite”. Numit și „Tathāgata”, „Buddha”, „Jina”, „Conducătorul Caravanei”, etc. În traducere se mai folosesc și „Divinul”, „Împlinitul”, „Realizatul”, „Trezitul”, „Nobilul”, „Desăvârșitul”.

BUDDHA, AUTORITATEA LUI (*buddha dhisthāna*). Inspirația sau carisma lui Buddha, prin care el insuflă gândurile în mintea oamenilor și îi susține pe adepții Dharrei.

BUDDHA-DHARMELE. Calitățile, însușirile sau caracteristicile unui Buddha. De asemenea, învățătura (*Dharma*) lui Buddha.

BUDDHA, OCHIUL (*buddha-caksus*). Intuiția directă a tuturor dharmelor, fără excepție. Ceea ce vede „totul”.

BUDDHA, TĂRÂMUL– sau CÂMPUL– (*buddha-ksetra*). Un sistem de lumi în care un Buddha predă Dharma și aduce ființele la maturitatea spirituală. Deseori, acest sistem este creat chiar de acel Buddha. Asemenea câmpuri sau tărâmurii sunt numeroase. De asemenea, regatul unui Buddha.

COMUNITATE (*samgha sau sangha*). Patru adunări: călugări, călugărițe, laici și laice care urmează Dharma. Una dintre cele Trei Nestemate.

CONCENTRARE (*samādhi*). O îngustare a atenției, care duce la un calm liniștit. Al optulea pas în calea octuplă (calea din opt părți). În mod tradițional, constă în trei tipuri de practici: 1) cele opt meditații (*dhyāna*), 2) cele patru Nelimitate, 3) puterile psihice.

CO-PRODUCEREA CONDIȚIONATĂ, sau APARIȚIA DEPENDENTĂ sau APARIȚIA INTERDEPENDENTĂ (*pratītya-samutpāda*). Douăsprezece legături: 1) ignoranța, 2) formațiunile karmice, 3) conștiința, 4) numele și forma, 5) cele șase organe de simț (sau facultățile simțurilor și obiectele lor), 6) contactul, 7) senzația, 8) nesațul (jinduirea, tânjirea), 9) apucarea sau agățarea, 10) devenirea, 11) (re)nașterea, 12) bătrânețea, descompunerea și moartea; ele cauzează tot ceea ce se întâmplă în această lume. Sau, mai general: o modalitate de descriere a fenomenelor, ființelor sau obiectelor (adică a tuturor dharmelor) pentru a

înțelege dependența și interdependența lor și implicit lipsa esenței și a realității lor fundamentale, a faptului că nu sunt produse (în sensul de „produs finit”), că sunt lipsite de esență, semne și caracteristici adevărate, etc.

CORPUL-FORMĂ (*rūpa-kāya*). Corpul material, fizic, corpul care poate fi văzut de ochiul fizic.

CREDINȚĂ sau **ÎNCREDERE** (*śraddhā*). Prima dintre cele cinci facultăți. O stare temporară necesară inițial, dar care devine tot mai puțin importantă pe măsură ce conștiința spirituală crește. Are patru obiecte: 1) credința în karma și în renaștere, 2) acceptarea învățăturilor de bază despre natura realității, cum ar fi producerea dependentă, 3) încrederea în cele trei refugii: Buddha, Dharma și Samgha, 4) încrederea în eficiența practicilor prescrise și în Nirvana, ca și cale finală de ieșire din toate greutățile și suferințele.

DESTINE (*gati*). Șase categorii de ființe animate; ele sunt 1) zei, 2) oameni, 3) titani sau demoni (*Asura*), 4) animale, 5) fantome (*Preta*), 6) ființele din iaduri.

DESTINE DUREROASE. Destinele de animal, fantomă flămândă, ființă din infern. În unele cazuri, este inclus și destinul de titan sau de demon.

DHARANI. Formule scurte care ne permit să ne amintim punctele esențiale ale învățăturii.

DHARMA. 1) Realitatea unică, finală, fundamentală; 2) un eveniment esențialmente real, sau un adevăr; 3) ca reflectat în viață: dreptate, virtute; 4) dacă este scris cu majusculă, învățătura lui Buddha: Doctrină, Scriptură, Adevăr; se referă la învățăturile Buddhiste în general sau, în funcție de context, la o anumită învățătură în particular; unii traducători se referă la acestea ca fiind „doctrina buddhistă”, termen ce sugerează însă îngustime și rigiditate și de aceea în traducere se folosesc alternativ cele două cuvinte, doctrină și învățătură; 5) obiect al celui de-al șaselea organ de simț (al minții); 6) în general, orice entitate perceptibilă sau conceptibilă: fenomen, ființă, obiect, noțiune, însușire, concept, idee, parte, stare, etc.

DHARMA, CORP- (*dharma-kāya*). 1) colecția învățăturilor lui Buddha; 2) corpul absolut al Buddhității, lipsit de orice caracteristici și însușiri.

DHARMA, ELEMENT- (*dharma-dhātu*). 1) Dharma Absolută sau, simplu, Absolutul, 2) sfera religiei, 3) sfera obiectelor mentale.

DIRECȚII (*diś*). Zece: cele patru puncte cardinale, cele patru direcții intermediare, și deasupra și dedesubt.

DISCIPOL, sau **ASCULTĂTOR** (*śrāvaka*). Cineva care ascultă. Tehnic, numai cei care au auzit (sau ascultat) Legea direct de la Buddha, însă în textele Mahāyāna se folosește asemenea și pentru cei care urmează Hīnayāna.

DIVIN (*bhagavan*). Un epitet al lui Buddha. De asemenea „Cel Binecuvântat”.

FIINȚĂ (*sattva*). O entitate vie, simțitoare. Având conștiință. O ființă animată, prin contrast cu obiectele neanimate. Toate ființele cu conștiință sau minte, care

nu au atins încă Buddhitatea. Include toate ființele din Samsara și pe cele care au atins orice nivel (*bhūmi*) de Bodhisattva.

FIU SAU FIICĂ DE FAMILIE NOBILĂ, sau DE FAMILIE BUNĂ (*kulaputra, kuladuhitā*). O formă politicoasă de adresare față de cei care urmează învățătura lui Buddha, implicând o bună înzestrare spirituală, sau o bună poziție socială, sau ambele.

FORMA (*rūpa*). Primul dintre cele cinci agregate (*skandha*); materia și energia, considerate ca nefiind diferențiate.

GNOZĂ (*jñāna*). În general, cunoaștere religioasă care duce la salvare. În Buddhism, realizarea și cunoașterea clară ce duce la Eliberare și apoi la Trezire.

IGNORANȚĂ (*avidyā*). Cauza finală, cea mai profundă, a transmigrației (a renașterii), este corolarul negativ al gnozei, al cunoașterii; prima dintre cele doisprezece legături ale producerii dependente. De asemenea, „neștiință”. Vezi ILUZIE.

ILUMINARE (*bodhi*). În sanscrită, *bodhi* înseamnă trezire sau înflorire. Cu toate acestea, datorită influenței creștine asupra traducătorilor, el este tradus adesea ca „iluminare”, deși conform Buddhismului nu există o ființă supremă care să ilumineze prin grația sa o altă ființă, obișnuită. Traducerea corectă este „Trezire”. Am folosit ambele variante în traducere, pentru a familiariza cititorul cu această noțiune, însă în Dharma nu există niciun echivalent al cuvântului „iluminare”. Vezi TREZIRE.

ILUZIE (*moha*). A treia dintre cele trei rădăcini ale răului. Înșelăciune, fraudă, natura aparentă a fenomenelor. În fapt, ar trebui tradusă ca o expresie: „închipuiri greșite și încăpățânate, în ciuda evidenței care le contrazice”. Înțelegere greșită, percepție greșită, etc., proces de percepere și concepere a ceea ce nu există, sau de înțelegere complet greșită a ceea ce există și a modului său de existență. Deși este folosită ca un sinonim pentru ignoranță, nu este doar ignoranță, adică lipsa cunoașterii corecte, ci și cunoaștere greșită.

ÎNȚELEPCIUNE - CUNOAȘTERE (*prajñā*). Cea de-a cincea dintre cele cinci facultăți. În buddhismul timpuriu, aceasta consta în contemplarea metodică a dharmelor și în meditația interioară asupra modului de existență al acestora. Nu este doar înțelepciune, deși este tradusă astfel, ci și cunoaștere directă, nemijlocită, realizarea realității. Înțelepciune izvorâtă din realizarea directă, completă, profundă. Nu este aceeași cu înțelepciunea bazată pe experiență, care este numai formațiune mentală. Vezi PERFECȚIUNEA ÎNȚELEPCIUNII.

ÎNVĂȚĂTOR (*śāstar*). Un Buddha.

JINA. „Cuceritor”, „Victorios”. Epitet pentru Buddha.

KALPA. Eon, eră, durata de timp a unei lumi, sau un interval de timp similar.

KARMA. O acțiune volitivă, care este fie pozitivă (virtuoasă), fie negativă (nevirtuoasă), este ceea ce trece, într-o continuitate neîntreruptă, dintr-un

amalgam instantaneu al agregatelor către altul, fie în timpul vieții unei ființe, fie după moartea sa, până când rezultatul (*vipāka*) fiecărei activități voliționale a corpului, vorbirii sau gândirii a fost manifestat, s-a ajuns la el.

KLEŚA. Tulburările, perturbările mentale, inclusiv o parte din cauzele și efectele lor. Cele trei „otrăvuri ale minții” sau tulburările fundamentale sunt considerate ignoranța (sau iluzia), atașarea și aversiunea, care duc la nenumărate alte perturbări și stări mentale. În Mahayana se mai consideră încă două fundamentale pe lângă acestea trei, și anume mândria și invidia, toate fiind numite „cele cinci otrăvuri”. În alte enumerări se mai socotesc încă două, și anume îndoiala și vederile greșite.

LEGEA BUNĂ (*saddharma*). Învățătura (sau doctrina) lui Buddha.

LUMEA TRIPLĂ (*traidhātuka*). 1) lumea dorinței pentru plăcerile simțurilor, 2) lumea formei, 3) lumea fără formă.

MĂREAȚĂ FIINȚĂ (*mahā-sattva*). Epitet standard al unui Bodhisattva. De asemenea, „măreț erou spiritual”, pentru că aspirațiile sale sunt la scară eroică.

MERIT (*punya*). Fructul faptelor bune și condiția pentru o fericire mai mare, sau pentru progresul spiritual.

MURDĂRIE (*kleśa*). Impuritate sau corupere; „pasiune” sau „viciu”.

NESTEMATE (*ratnā*). Trei: Buddha, Dharma și Samgha (Sangha).

NIRVANA. „Încetare”, „stingere”. Calm liniștit, sublim, existență reală, nedistorsionată.

OCHI (*caksus*). Trei sau cinci dimensiuni ale vederii, parțial fizice, parțial spirituale: 1) ochiul fizic, 2) ochiul ceresc (divin), 3) ochiul înțelepciunii, 4) ochiul-Dharma, 5) ochiul-Buddha.

OTRĂVURI, sau **MIZERII** (*kleśa*). Zece, după Abhidharma: lăcomia, ura, iluzia, mândria, vederile greșite, îndoiala, lenea sau indiferența, agitația, nerușinarea și nesăbuița.

PARINIRVANA. NIRVANA completă, finală, fără rămășițe.

PERFECȚIUNEA ÎNȚELEPCIUNII, sau **ÎNȚELEPCIUNEA PERFECTĂ** (*prajñā-pāramitā*). Cunoaștere perfectă transcendentă. A șasea perfecțiune. Cea mai importantă dintre perfecțiuni, în învățătura Mahāyāna. Funcția sa este pur spirituală și duce la realizarea interioară că toate dharmele sunt „vide”, „goale”, inexistente în realitate, ne-produse, ne-apărute. Este atât cunoaștere, realizare directă și nemijlocită, cât și înțelepciunea naturală derivată din ea. Este uneori personificată ca o divinitate feminină, dar personificarea a apărut mult mai târziu decât Sutra.

PERSOANĂ (*pudgala*). O entitate, un continuum care migrează de la o renaștere la alta.

PISCUL VULTURULUI (*Grdhra-kūta-parvata*). Un munte lângă Rājagriha.

PLĂCERILE SIMȚURILOR, sau PLĂCERILE SENZUALE (*kāma-guna*). Cinci: derivate din văz, sunet, miros, gust și atingere.

PRICEPERE ÎN MIJLOACE (*upāya-kauśalya*). Priceperea, capacitatea unui Bodhisattva de a face ceea ce este necesar și potrivit pentru salvarea ființelor simțitoare, atât a celorlalți, cât și a lui însuși.

RĀJAGRIHA. Capitala ținutului Magadha.

RĂDĂCINI ALE RĂULUI, TREI: Lăcomia, ura și iluzia.

REALIZARE. „Realizarea” nu înseamnă construirea, atingerea sau obținerea a ceva, ci are un sens apropiat de expresia convențională „a-ți da seama direct, nemijlocit, de ceva”. „Realizarea Realității” înseamnă vederea clară, directă, înțelegerea de o profunzime infinită a stării de fapt. Aceste cuvinte, desigur, sunt incapabile să exprime foarte precis ceva ce nu ține de cuvinte, de noțiuni. Desigur, se poate spune că „Realizarea Realității” este o realizare în sens obișnuit, în sensul că a necesitat efort și resurse, și că prin ea se „obține” încetarea suferinței și eliberarea din Samsara, respectiv Trezirea perfectă. Totuși, sensul cel mai apropiat de cel intenționat în texte este cel de la începutul acestei definiții.

REALIZĂRI (*samāpatti*). În general, din „cele nouă opriri succesive”, adică cele patru concentrări sau meditații, cele patru realizări fără formă și meditația încetării percepției și simțurilor.

REALIZĂRILE FĂRĂ FORMĂ (*ārūpya-samāpatti*). Patru: 1) spațiul nesfârșit, 2) conștiința infinită, 3) absolut nimic, 4) nici percepție și nici non-percepție.

ROATA DHARMEI (*dharma-cakra*). Acesta este numele pentru predarea învățăturilor (sau Dharmei) de către Mărețul Buddha Śakyamuni, comparată cu punerea în mișcare a unei roți care se învâрте și în prezent, ajutând ființele să se elibereze de suferință. Canonul Buddhist consideră trei „învârtiri” ale Roții Dharmei: prima a fost cu învățăturile despre Cele Patru Adevăruri Nobile și despre absența sinelui în ființe, a doua a fost cu învățăturile despre vacuitatea ființelor și a fenomenelor în general, și cea de-a treia a fost cu învățăturile despre luminozitate și despre natura de Buddha (sau de Tathāgata).

SAMADHI. Cel de-al optulea element din Nobila Cale Octuplă. Absorbire meditativă stabilă, non-duală, perfect conștientă.

SAMSARA. Cuvânt din limba sanscrită care înseamnă „rătăcire”. Este folosit de către Buddha pentru a descrie rătăcirea ființelor în ciclul renașterilor și morților. Existență ciclică. Potrivit semnificației sale, nu este un „drum” urmat, ci o rătăcire fără o direcție precisă și fără un scop precis. Existența condiționată a vieții obișnuite în care suferința apare deoarece ființa încă are ignoranță, atașare și agresiune (cele trei otrăvuri). Eliberarea, sau Trezirea, sau Iluminarea sunt cuvintele folosite pentru a indica starea de oprire a acestui ciclu care, în

absența realizării naturii adevărate a tuturor fenomenelor aparente, continuă la nesfârșit. Vezi NAȘTERE-ȘI-MOARTE.

SINE (*ātman*). O entitate substanțială, care rămâne una, neschimbată, liberă și necauzată. Imaginat și afirmat în numeroase religii, în Buddhism este demonstrat ca inexistent. Tathāgatagarbha *nu* este un sine.

SKANDHA. Literalmente, „grămezi, agregate”. Cinci: 1) forma, materia, energia, internă sau externă; 2) senzația; a simți un obiect; 3) percepția, înțelegerea, distingerea, recunoașterea; 4) formațiunile mentale, impulsurile, voința; toate tipurile de obiceiuri mentale, gânduri, idei, păreri, prejudecăți, hotărâri; 5) conștiința; cea care cunoaște și discerne. Acestea sunt constituentele a ceea ce este considerat în mod greșit ca fiind un sine sau o persoană. În *Samyutta Nikaya*, se zice că Buddha a spus: „O «caleașcă» există pe baza agregării părților și, exact așa, conceptul de «ființă» există atunci când cele cinci agregate sunt disponibile.” Bineînțeles, aceeași analiză se poate aplica și părților caleștii. Deci, așa cum caleașca este de fapt o reificare, o considerare ca fiind real a ceva ce de fapt nu există ca atare, așa este și ideea de sine și la fel și toate dharmele.

STADIUL IREVERSIBIL AL UNUI BODHISATTVA, STADIUL „FĂRĂ-ÎNTOARCERE” (*avinivartanīya bodhisattva-bhūmi, sau avaiivartika*). Stadiul în care un Bodhisattva nu mai poate cădea înapoi, nu mai poate regresa, nu se mai poate întoarce din mersul său către Trezirea perfectă, deplină, a unui Buddha. În această Sutra este descris ca fiind stadiul în care un Bodhisattva vede totul conform perfecțiunii înțelepciunii.

STŪPA. Un relicvariu, o movilă, un altar, adesea în formă de clopot și construit pe teren deschis, special pentru a conține relicvele lui Buddha și ale discipolilor săi, sau pentru a comemora locul unor acțiuni ale lor.

SUFERINȚĂ, BOALĂ, RĂU (*duhkha*). Al doilea dintre cele trei semne. Primul Adevăr Nobil. Este de trei feluri: suferința evidentă, suferința schimbării, suferința atotpătrunzătoare. Sunt descrise mai pe larg în prefața ediției în limba română a Prajñāpāramitā Sutra, pe care o puteți găsi pe aceeași pagină web cu această lucrare.

SŪTRA. Literalmente fir de țesătură, sau ceva ce ține lucrurile împreună. În înțeles general înseamnă o învățătură, un tratat sau un discurs din Hinduism, Jainism sau Buddhism. În Buddhism, este un text despre care se știe sau se presupune în mod rezonabil că a fost rostit de către Buddha însuși, sau inspirat în mod direct de către Buddha (în timp ce se afla în meditație, el a inspirat mintea uneia sau mai multor persoane prezente), sau povestit de către cineva de încredere prezent la un discurs al lui Buddha (și transcris după plecarea lui Buddha). De asemenea, mai înseamnă și o secțiune dintre cele trei categorii din

Tripitaka (vezi dicționarul), ce conține Sutre referitoare la meditație (sau samadhi, vezi dicționarul).

TATHĀGATA (*tathā-gata* sau *tathā-āgata*). Un epitet pentru Buddha, însemnând fie „Astfel-Plecat”, fie „Astfel-Venit”.

TATHĀGATAGARBHA. Sămânța sau embrionul de Tathāgata.

TATHĀGATA, IMAGINEA LUI (*tathāgata-vigraha*). Figura sau forma unui Tathāgata sau, în alt context, modul absolut de a exista al lui Tathāgata.

TREZIRE, COMPLETĂ (*anuttara-samyak-sambodhi*). Literalmente, cea mai corectă și mai perfectă Trezire. Caracteristică numai Buddhașilor. Scopul Mahāyāna, care înlocuiește scopul Nirvānei private, personale, a Arhaților. Tradusă în literatura occidentală și prin cuvântul „Iluminare”. Sensul cuvântului sanscrit „bodhi” este trezire sau înflorire completă, adică de trezire din iluzie, din vis, la Realitate, la Adevăr, și respectiv de înflorire sau dezvoltare completă a tuturor calităților posibile. „Iluminare” poate presupune ca sens și o sursă „exterioară” de „lumină”, și ca cineva să fie „iluminat” în mod pasiv, printr-un fel de grație divină, însă nu acesta este sensul în Buddhism, care este non-teist. Vezi „ILUMINARE”.

TRIPITAKA. Literalmente, trei coșuri. Cuvintele Divinului Buddha. Imediat după MahāpariNirvana lui Buddha, cei mai Treziți discipoli, împreună cu Ananda, care avea o memorie excepțională, s-au adunat și au transcris învățăturile orale care nu fuseseră încă transcrise. Acestea au fost scrise pe papirusuri, iar după terminarea procesului au fost depozitate în trei coșuri mari, conținând trei categorii de învățături: Vinaya, Abhidharma și Sutra (vezi dicționarul pentru fiecare dintre cele trei categorii).

TRIPLA LUME sau TREI TĂRÂMURI. De jos în sus, Tărâmul dorinței, Tărâmul formei, Tărâmul fără formă.

TRIPLA NESTEMATĂ (*tri-ratnā*). 1) Buddha, 2) Dharma, 3) Samgha. Acestea sunt, de asemenea și „refugiile” laicilor.

VEHICUL(E) (*yāna*). Același cuvânt se folosește și pentru cale și pentru drum. Metode de salvare, așa cum sunt analizate de Mahāyāna. Trei: 1) Discipoli, 2) Pratyekabuddhași; acestea două constituie Hīnayāna, vehiculul inferior sau mic; peiorativ pentru acei buddhiști care nu au acceptat noua învățătură Mahāyāna. 3) Mahāyāna, marele Vehicul; mișcarea din buddhism care a luat naștere pe la începutul erei creștine, adoptând doctrina Bodhisattva, scopul căreia este starea de Buddha sau suprema, perfectă Trezire, și combinând-o cu o doctrină metafizică a Vacuității universale.

VEHICULUL BODHISATTVAȘILOR. Sau Calea Bodhisattvașilor. Alt nume pentru Mahāyāna, Marele Vehicul. În limba sanscrită, „vehicul”, „cale”, „călătorie”, etc. sunt denumite cu același cuvânt, „yana”, iar Maha înseamnă mare sau măreață.

VENERABIL (*āyusmat*). Apelativ respectuos pentru un călugăr.

ZEU, ZEITATE, DIVINITATE (*deva*). Literalmente: „Cel care strălucește”. În niciun sens un creator, nici omniscient, nici omnipotent; pur și simplu, un locuitor al paradisului, cu durată de viață și inteligență limitate; unul dintre cele șase destine temporare.

Cuprins

Notă introductivă.....	2
Introducere.....	3
Prefață.....	4
Tathāgatagarbha Sutra	6
Descrierea împrejurărilor și a participanților	6
Divinul Buddha își începe învățătura cu un miracol	7
Bodhisattva Vajramati cere lămuriri	7
Explicația miracolului cu florile de lotus și imaginile de Buddhași.....	9
Comparația (sau parabola) cu Tathāgata în lotus.....	9
Comparația cu mierea păzită de albine.....	10
Comparația cu semințele închise în coajă.....	11
Comparația cu bucata de aur din mizerii	12
Comparația cu o comoară ascunsă sub casa unor oameni săraci.....	13
Comparația cu sămânța cu coajă lemnoasă.....	14
Comparația cu imaginea unui Tathāgata învăluită în zdrențe	15
Comparația cu femeia săracă în al cărei pântec se află un viitor rege.....	16
Comparația cu statuile din aur pur învelite în matrițele din lut înnegrite de foc.....	17
Meritul imens obținut prin urmarea și răspândirea acestei Sutra.....	18
Povestirea despre Buddha numit „Regele Care Răspândește Etern Lumină” și Bodhisattva numit „Lumină Nesfârșită”	20
Încheiere.....	23
Note explicative.....	24
Dicționar de termeni.....	36
Cuprins	45